

GRUPA KAPITAŁOWA
STELMET SPÓŁKA AKCYJNA
**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE**

ZA OKRES OD 01.10.2016 DO 30.09.2017

Zielona Góra, 17 stycznia 2018

SPIS TREŚCI

1.		
INFORMACJE OGÓLNE	2	
1.1. Informacje o jednostce dominującej oraz Grupie Kapitałowej oraz skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	2	
1.1.1. Skład Grupy Kapitałowej	3	
2.		
INFORMACJE O PODSTAWIE SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, WALUCIE SPRAWOZDAWCZEJ, ZASTOSOWANYM POZIOMIE ZAOKRĄGLEŃ ORAZ ZAŁOŻENIU KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI	5	
2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	5	
2.2. Zmiany standardów i interpretacji	5	
2.3. Waluta sprawozdawcza oraz zastosowany poziom zaokrągleń	9	
2.4. Założenie kontynuacji działalności	9	
3.		
ZASADY RACHUNKOWOŚCI	10	
3.1. Zasady ogólne	10	
3.1.1. Zasada kontynuacji działania	10	
3.1.2. Zasada memoriału	10	
3.1.3. Zasada współmierności	10	
3.1.4. Zasada ostrożności	10	
3.1.5. Zasada ciągłości	10	
3.1.6. Zasada istotności	11	
3.1.7. Zasada zakazu kompensat	11	
3.1.8. Zasada przewagi treści nad formą	11	
3.2. Konsolidacja	11	
3.2.1. Zasady konsolidacji	11	
3.2.2. Wartość firmy	12	
3.3. Szczegółowe zasady wyceny aktywów i pasywów	12	
3.3.1. Wartości niematerialne	12	
3.3.2. Rzeczowe aktywa trwałe	12	
3.3.3. Leasing	13	
3.3.4. Nieruchomości inwestycyjne	13	
3.3.5. Aktywa trwałe i grupy aktywów netto przeznaczone do zbycia	14	
3.3.6. Zapasy	14	
3.3.7. Koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych składników majątku obrotowego	14	
3.3.8. Dotacje państwowe	14	
3.3.9. Należności z tytułu dostaw i usług	15	
3.3.10. Instrumenty finansowe	15	
3.3.11. Kredyty bankowe i pożyczki	16	
3.3.12. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16	
3.3.13. Rezerwy	16	
3.3.14. Przychody ze sprzedaży	17	
3.3.15. Sprzedaż towarów i produktów	17	
3.3.16. Transakcje w walutach obcych	17	
3.3.17. Podatki	17	
3.3.18. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	18	
3.3.19. Subiektywne oceny Zarządu oraz niepewność szacunków	18	
3.3.20. Informacje dotyczące podmiotów powiązanych	19	
3.3.21. Korekta błędów	19	
SKONSOLIDOWANY BILANS NA DZIEŃ 30.09.2017	20	
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT OD 01.10.2016 DO 30.09.2017	22	
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW OD 01.10.2016 DO 30.09.2017	23	
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH OD 01.10.2016 DO 30.09.2017	24	
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM OD 01.10.2016 DO 30.09.2017	26	
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO ZA OKRES OD 01.10.2016 DO 30.09.2017	27	
Nota nr 1. Segmenty działalności	27	
Nota nr 2. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	29	
Nota nr 3. Wartość firmy	30	
Nota nr 4. Wartości niematerialne i prawne	31	
Nota nr 5. Rzeczowe aktywa trwałe	32	
Nota nr 6. Nieruchomości inwestycyjne	35	
Nota nr 7. Aktywa i zobowiązania finansowe	36	
Nota nr 8. Podatek odroczoney	42	
Nota nr 9. Zapasy	45	
Nota nr 10. Należności	46	
Nota nr 11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	47	
Nota nr 12. Kapitały własne	48	
Nota nr 13. Zobowiązania i rezerwy pracownicze	51	
Nota nr 14. Rezerwy	52	
Nota nr 15. Zobowiązania	53	
Nota nr 16. Rozliczenia międzyokresowe	53	
Nota nr 17. Przychody i koszty	54	
Nota nr 18. Zyski i podatki	56	
Nota nr 19. Podmioty powiązane	57	
Nota nr 20. Zobowiązania warunkowe i umowy gwarancji finansowych	58	
Nota nr 21. Zarządzanie ryzykiem	58	
Nota nr 22. Pozostałe wymagane informacje	64	
Nota nr 23. Inne istotne sprawy	66	
Nota nr 24. Zdarzenia po dniu bilansowym	66	
Nota nr 25. Porównywalność danych	66	

INFORMACJE OGÓLNE

1.1.

Informacje o jednostce dominującej oraz Grupie Kapitałowej oraz skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Grupa Kapitałowa Stelmet S.A. (zwana dalej „Grupą STELMET” lub „Grupa Kapitałowa STELMET”) składa się na dzień bilansowy z jednostki dominującej Stelmet S.A. (zwaną dalej „spółką STELMET” lub „spółką dominującą STELMET”) i ośmiu spółek zależnych (bezpośrednio lub pośrednio).

Spółka dominująca STELMET powstała w dniu 30.06.2006 z przekształcenia Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością STELMET zgodnie z aktem notarialnym Repertorium A Numer 2178/2006 sporządzonym w Kancelarii Notarialnej Romana Śmiałka w Zielonej Górze dnia 11.05.2006 na podstawie Uchwały nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników „STELMET” Sp. z o.o. z dnia 09.03.2006 (akt notarialny Repertorium A nr 950/2006) i postanowieniem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 29.06.2006 sygn. ZG.VIII NS-REJ.KRS/006388/06/523. Do dnia 29.06.2006 r. Spółka dominująca prowadziła działalność na podstawie umowy spółki sporządzonej w formie aktu notarialnego Repertorium A nr 6551/2000 w Kancelarii Notarialnej Aleksandry Romanowskiej w Zielonej Górze dnia 10.07.2000 r. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością rozpoczęła działalność gospodarczą w dniu 01.10.2000 r.

Od 30.06.2006 Spółka dominująca zarejestrowana jest w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000259611.

Do dnia 29.06.2006 Spółka dominująca zarejestrowana była w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000023827.

W dniu 06.12.2012 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy STELMET S.A. podjęło uchwałę o przekształceniu Spółki w spółkę komandytowo-akcyjną pod firmą „Stelmet II Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna” (akt notarialny Rep. A nr 5922/2012).

W dniu 02.01.2013 przekształcenie zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka przekształcona została zarejestrowana nad numerem KRS 0000446248.

W dniu 08.01.2013 Zwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy Stelmet II sp. z o.o. S.K.A. podjęło uchwałę o zmianie nazwy na „Stelmet Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowo-akcyjna” (skrótowa nazwa: Stelmet sp. z o.o. S.K.A.), a zmiana ta została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 10.01.2013.

Komplementariuszem przekształconej Spółki (prowadzącym jej sprawy) jest Stelmet Sp. z o.o. z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Gorzowska 20 (KRS 0000395445) działająca poprzez swych prawidłowo umocowanych reprezentantów, w tym zarząd.

W dniu 23.05.2014 Nadzwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy Stelmet sp. z o.o. S.K.A. podjęło uchwałę o przekształceniu Spółki w spółkę jawną pod firmą „Stelmet spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna” (akt notarialny Rep. A nr 18212/2014) – skrótowa nazwa Stelmet sp. z o.o. sp.j.

W dniu 02.06.2014 przekształcenie zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka przekształcona została zarejestrowana nad numerem KRS 0000511790.

W dniu 11.08.2015 Zebranie Wspólników Stelmet sp. z o.o. sp.j. podjęło uchwałę o przekształceniu Spółki w spółkę akcyjną pod firmą „Stelmet Spółka Akcyjna” (akt notarialny Rep. A nr 4253/2015) – skrótowa nazwa Stelmet S.A.

W dniu 01.09.2015 przekształcenie zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka przekształcona została zarejestrowana nad numerem KRS 000057298.

Siedziba Spółki dominującej znajduje się w Zielonej Górze przy ul. Gorzowskiej 20.

Celem Spółki dominującej jest prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego w kraju i za granicą.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki dominującej jest wg PKD:

- produkcja wyrobów tartacznych,
- produkcja gotowych parkietów podłogowych,
- produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa,
- zakładanie stolarki budowlanej,
- wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych,
- produkcja opakowań drewnianych,
- naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu i wyposażenia,

- produkcja pozostałych wyrobów z drewna; produkcja wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wypalania,
- produkcja pozostałych wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- leasing finansowy,
- pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i fundusz emerytalnych,
- wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- transport drogowy towarów,
- sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego,
- sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana,
- wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
- wynajem i dzierżawa nieruchomości własnych lub dzierżawionych,
- produkcja pozostałych mebli,
- naprawa i konserwacja mebli i wyposażenia domowego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy STELMET obejmuje okres od 01 października 2016 do 30 września 2017 oraz zawiera dane porównawcze za okres d 01 października 2015 do 30 września 2016.

Czas trwania Spółki dominującej jest nieoznaczony.

1.1.1.

Skład Grupy Kapitałowej

W skład Grupy Stelmet w roku obrotowym wchodziły następujące spółki zależne:

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Nr KRS lub organ prowadzący rejestr	Metoda konsolidacji	Procentowy udział Grupy
MrGarden sp. z o.o.	Zielona Góra	produkcja architektury ogrodowej	KRS 0000511160	pełna	100%
Stelmet IP sp. z o.o.	Zielona Góra	dzierżawa własności intelektualnej	KRS 0000559063	pełna	100%
Natur System SARL	Francja	Pośrednictwo handlowe	Grefe du Tribunal de Commerce D'Arras – No de Gestion 2006 B 40758	pełna	100%
UK Investment sp. z o.o.	Zielona Góra	działalność holdingów finansowych	KRS 0000520182	pełna	100%
SB Grange Holding Ltd	Wielka Brytania	działalność holdingów finansowych	Company No 09251513	pełna	100%
Grange Fencing Ltd	Wielka Brytania	produkcja architektury ogrodowej	Company No 01273959	pełna	100%
Pationvil Ltd	Malta	działalność holdingów finansowych	Company No C 78957	niekonsolidowane*	100%
Yardland sp. z o.o.	Wrocław	działalność handlowa	KRS 0000559063	niekonsolidowane*	100%

* Spółka Pationvil Ltd i zależna od niej spółka Yardland sp. z o.o. zostały wyłączone z konsolidacji ze względu na to, że dopiero w końcu II kw. 2016–2017 rozpoczęły działalność operacyjną, a ich skala jest nieistotna z punktu widzenia Grupy Stelmet.

Podmiotem dominującym całej Grupy jest Stelmet S.A.

W trakcie roku obrotowego wystąpiły następujące zdarzenia dotyczące składu Grupy Stelmet:

1. W styczniu 2017 Spółka dominująca utworzyła spółkę Pationvil Ltd z siedzibą na Malcie. W tym też miesiącu spółka Pationvil Ltd dokonała zakupu 100% udziałów w polskiej spółce Yardland sp. z o.o.

Skład Zarządu Spółki dominującej od dnia 01.09.2015 (przekształcenie w S.A.) do dnia 30.04.2017 był następujący:

Stanisław Bieńkowski – Prezes Zarządu
Przemysław Bieńkowski – Wiceprezes Zarządu
Andrzej Trybuś – Członek Zarządu

W dniu 07.04.2017 Rada Nadzorcza Spółki dominującej powołała z dniem 01.05.2017 Pana Piotra Leszkowicza w skład Zarządu powierzając mu funkcje Członka Zarządu Spółki dominującej.

Skład Zarządu Spółki dominującej od dnia 01.05.2017 do dnia sporządzenia tego sprawozdania był następujący:

Stanisław Bieńkowski – Prezes Zarządu
Przemysław Bieńkowski – Wiceprezes Zarządu
Andrzej Trybuś – Członek Zarządu
Piotr Leszkowicz – Członek Zarządu

W dniu 04.12.2017 Rada Nadzorcza Spółki powierzyła Panu Andrzejowi Trybusiowi – dotychczasowemu Członkowi Zarządu Spółki – pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki, począwszy od dnia 01.01.2018.

Skład Rady Nadzorczej Spółki od dnia 01.09.2015 do dnia 12.06.2016 był następujący:

Małgorzata Bieńkowska – Przewodniczący Rady Nadzorczej
Dominika Bieńkowska – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Paweł Dąbek – Członek Rady Nadzorczej

W dniu 13.06.2016 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy dokonało wyboru dwóch nowych członków Rady Nadzorczej w osobach Pana Andrzeja Markiewicza oraz Pana Piotra Łagowskiego.

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 15.06.2016 dokonano zmian funkcji i składu Rady. Od tego dnia do daty sporządzenia tego sprawozdania skład Rady Nadzorczej był następujący:

Paweł Dąbek – Przewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Markiewicz – Sekretarz Rady Nadzorczej
Małgorzata Bieńkowska – Członek Rady Nadzorczej
Dominika Bieńkowska – Członek Rady Nadzorczej
Piotr Łagowski – Członek Rady Nadzorczej

2.

INFORMACJE O PODSTAWIE SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO, WALUCIE SPRAWOZDAWCZEJ, ZASTOSOWANYM POZIOMIE ZAOKRĄGLEŃ ORAZ ZAŁOŻENIU KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI

2.1.

Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Począwszy od 1 lipca 2006 r. Grupa Kapitałowa STELMET zgodnie z Uchwałą nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy STELMET Spółki Akcyjnej z dnia 27 czerwca 2007 r. podjętej na podstawie art. 45 ust. 1 c ustawy z dnia 29 września 1994 o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. nr 76 poz. 694 z późniejszymi zmianami) sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe według zasad określonych przez Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 30 września 2017 roku (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki dominującej dnia 17 stycznia 2018.

2.2.

Zmiany standardów i interpretacji

Nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 1 października 2016 roku oraz ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie Grupy:

- Zmiana MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”
Zgodnie z poprawką jednostka nabywająca udziały we wspólnej działalności stanowiącej biznes (przedsięwzięcie) będzie musiała do ujęcia aktywów i zobowiązań wspólnej działalności zastosować zasady określone w MSSF 3, a więc m.in. wycenić aktywa i zobowiązania w wartości godziwej i ustalić wartość firmy. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż nie wystąpiły takie transakcje.
- Zmiana MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne”
Zgodnie z poprawką metoda amortyzacji środków trwałych oparta na osiągniętych przychodach z wykorzystania składnika aktywów jest niedopuszczalna. W przypadku aktywów niematerialnych stosowanie takiej metody zostało ograniczone. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż Grupa stosuje wyłącznie metodę amortyzacji liniowej.
- Zmiana MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo”
Poprawka przewiduje, że rośliny produkcyjne (np. winorośle, drzewa owocowe) zostaną wyłączone z zakresu MSR 41 i włączone w zakres MSR 16 jako wytworzone we własnym zakresie środki trwałe. Dzięki tej zmianie nie będzie konieczne dokonywanie wyceny tych roślin w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy, czego do tej pory wymagał MSR 41. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż Grupa nie prowadzi działalności rolniczej.
- Zmiana MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”
Zgodnie z wprowadzoną poprawką w sprawozdaniu jednostkowym udziały w jednostce zależnej, wspólnym przedsięwzięciu lub jednostce stowarzyszonej będą mogły być wyceniane również metodą praw własności. Do tej pory MSR 27 przewidywał wyłącznie wycenę w cenie nabycia lub zgodnie z MSSF 9 / MSR 39. Zmiana obowiązuje dla

okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż dotyczy wyłącznie jednostkowych sprawozdań finansowych.

- Zmiany MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 i MSR 34 wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2012–2014”, które weszły w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Poprawki do standardów obejmują:
  - MSSF 5: zmiana do standardu przewiduje, że jeśli spółka zmieniła przeznaczenie aktywów z przeznaczonych do sprzedaży bezpośrednio na przeznaczone do wydania właścicielom lub z przeznaczonych do wydania właścicielom na przeznaczone do sprzedaży, oznacza to kontynuację pierwotnego planu i nie odwraca się dokonanych korekt. Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż nie wystąpiły takie transakcje.
  - MSSF 7: dzięki zmianie do standardu doprecyzowano, że obowiązujące od 2013 roku wymogi dotyczące ujawniania informacji o pozycjach wykazywanych w kwotach netto nie obowiązują dla skróconych sprawozdań śródrocznych, chyba, że są to informacje wymagające ujawnienia na podstawie ogólnych zasad MSR 34. Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż dotyczy ona tylko skróconych sprawozdań śródrocznych.
  - MSSF 7: zmiana wprowadza nową wskazówkę pozwalającą ocenić, czy zostało utrzymane zaangażowanie w przekazanych aktywach. Jeżeli jednostka przekazała aktywa, jednak zawarła umowę serwisową, w której wynagrodzenie jest uzależnione od kwot i terminów spłat przekazanego składnika aktywów, oznacza to, że jednostka utrzymuje zaangażowanie w tym składniku aktywów. Grupa przeanalizowała zawierane transakcje i oceniła, że powyższa zmiana ich nie dotyczy.
  - MSR 19: standard dopuszcza stosowanie do dyskontowania przepływów stopy procentowe odpowiednie dla skarbowych papierów wartościowych w przypadku, gdy rynek dla papierów wartościowych podmiotów komercyjnych jest płytki. Zmiana do standardu określa, iż głębokość rynku należy oceniać z punktu widzenia waluty tych papierów, a nie kraju. Grupa przeanalizowała sytuację na rynku papierów wartościowych i oceniła, że powyższa zmiana nie ma wpływu na jej sprawozdanie.
  - MSR 34: standard pozwala, aby niektóre informacje wymagane przez MSR 34 dla skróconych śródrocznych sprawozdań finansowych były prezentowane w innych dokumentach, które takiemu śródrocznemu sprawozdaniu towarzyszą, na przykład w sprawozdaniu z działalności. Jeżeli informacje zostaną zamieszczone w dokumentach towarzyszących, należy w śródrocznym sprawozdaniu finansowym zamieścić wyraźne odniesienie do miejsc, gdzie je ujawniono. Dodatkowe dokumenty muszą być dostępne dla użytkowników na tych samych warunkach i w tym samym czasie, co śródroczne sprawozdanie finansowe. W przeciwnym wypadku śródroczne sprawozdanie finansowe zostanie uznane za niekompletne. Zmiana dotyczy tylko sprawozdań śródrocznych, zatem nie wpływa na niniejsze sprawozdanie. Grupa nie planuje korzystać z opcji dopuszczalnej zmienionym MSR 34.

- Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Rada MSR w ramach większego projektu, który ma doprowadzić do zwiększenia przejrzystości i uniknięcia nadmiernych ujawnień w sprawozdaniu finansowym, opublikowała szereg zmian do MSR 1. Zmiany obejmują następujące aspekty:

- Rada zwraca uwagę na to, że umieszczenie w sprawozdaniu finansowym zbyt wielu nieistotnych informacji powoduje, że sprawozdanie finansowe staje się nieczytelne i jest to sprzeczne z zasadą istotności,
- wymagane przez standard pozycje sprawozdania z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów oraz sprawozdania z sytuacji finansowej mogą być dezagregowane,
- dodano wymogi dotyczące sum częściowych zamieszczanych w sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów oraz w sprawozdaniu z sytuacji finansowej,
- kolejność not do sprawozdania finansowego zależy od decyzji spółki, jednak należy w tym zakresie zapewnić zrozumiałość i porównywalność.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2016 roku lub później. Grupa przeprowadziła analizę swoich dotychczasowych sprawozdań finansowych i uznała, że już stosuje zmienione zasady, zatem jej sprawozdanie finansowe nie wymaga zmian.

- Zmiana MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Rada MSR dodała kolejne zwolnienia z wymogu konsolidacji lub stosowania metody praw własności w przypadku jednostek inwestycyjnych:

- jeżeli spółka dominująca średniego szczebla jest zależna od jednostki inwestycyjnej, która wykazuje swoje inwestycje w wartości godziwej zgodnie z MSR 39 / MSSF 9, to taka spółka dominująca średniego szczebla może nie sporządzać skonsolidowanych sprawozdań finansowych,
- jeżeli inwestor jest zależny od jednostki inwestycyjnej, która wykazuje swoje inwestycje w wartości godziwej zgodnie z MSR 39 / MSSF 9, to taki inwestor może nie stosować metody praw własności do ujmowania swoich inwestycji w jednostki współkontrolowane lub stowarzyszone,
- jednostka inwestycyjna jest obowiązana konsolidować jednostki zależne, które świadczą usługi pomocnicze; jeśli jednak taka jednostka zależna jest sama jednostką inwestycyjną, nie konsoliduje się jej.

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających 1 stycznia 2016 roku lub później. Spółka Dominująca nie jest jednostką inwestycyjną i nie należy do grupy, w której występowałaby jednostka inwestycyjna, zatem zmiany nie mają wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską, wykazywane są poniżej w punkcie dotyczącym standardów i interpretacji, które nie weszły w życie.

Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 października 2016 roku i ich wpływ na sprawozdanie Grupy

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 1 października 2016 roku:

- Nowy MSSF 9 „Instrumenty finansowe: klasyfikacja i wycena”
Nowy standard zastąpi obecny MSR 39. Zmiany wprowadzone przez standard w rachunkowości instrumentów finansowych obejmują przede wszystkim:
  - inne kategorie aktywów finansowych, od których uzależniona jest metoda wyceny aktywów; przydział aktywów do kategorii dokonywany jest w zależności od modelu biznesowego odnoszącego się do danego składnika aktywów,
  - nowe zasady rachunkowości zabezpieczeń odzwierciedlające w większym stopniu zarządzanie ryzykiem,
  - nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na przewidywanych stratach i powodujący konieczność szybszego ujmowania kosztów w wyniku finansowym.

Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Grupa jest w trakcie oceny wpływu standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Grupa szacuje, że istotny wpływ na sprawozdanie finansowe będzie miała zmiana modelu utraty wartości, jednak nie jest jeszcze w stanie ustalić kwoty wpływu.

- Nowy MSSF 14 „Regulatory Deferral Accounts”
Nowy standard dotyczy wyłącznie podmiotów, które przechodzą na MSSF i prowadzą działalność w branżach, w których państwo reguluje stosowane ceny, takich jak dostarczanie gazu, elektryczności czy wody. Standard pozwala na kontynuowanie polityki rachunkowości dotyczącej ujmowania przychodów z takiej działalności stosowanej przed przejściem na MSSF zarówno w pierwszym sprawozdaniu sporządzonym wg MSSF, jak i później. Nowe regulacje nie wpłyną na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy, ponieważ stosuje już ona MSSF. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później, jednakże nie zostanie on zatwierdzony do stosowania w Unii Europejskiej.

- Nowy MSSF 15 „Revenue from Contracts with Customers”
Nowy standard zastąpi dotychczasowe MSR 11 i MSR 18 zapewniając jeden spójny model ujmowania przychodów. Nowy 5-stopniowy model uzależniać będzie ujęcie przychodu od uzyskania przez klienta kontroli nad dobrem lub usługą. Ponadto standard wprowadza dodatkowe wymogi ujawniania informacji oraz wskazówki dotyczące kilku szczegółowych kwestii. Grupa nie zakończyła jeszcze procesu analizy wpływu standardu na sprawozdanie finansowe. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Grupa jest w trakcie oceny wpływu standardu na sprawozdanie finansowe. Grupa nie przewiduje, aby miał on istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

- Zmiana MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Obowiązujące do tej pory zasady regulujące rozliczenie utraty kontroli nad jednostką zależną przewidywały, że ujmuje się na ten moment zysk lub stratę. Z kolei zasady stosowania metody praw własności mówiły, że wynik transakcji z podmiotami wycenianymi metodą praw własności ujmuje się tylko do wysokości udziału pozostałych udziałowców tych podmiotów.

W sytuacji, gdy jednostka dominująca sprzedaje lub wnosi aportem udziały w spółce zależnej do podmiotu wycenianego MPW w taki sposób, iż traci nad nią kontrolę, wyżej przytoczone regulacje byłyby ze sobą sprzeczne. Zmiana MSSF 10 i MSR 28 likwiduje tę kolizję następująco:

- jeżeli jednostka, nad którą utracono kontrolę stanowi przedsiębiorstwo (biznes), wynik na transakcji ujmowany jest w całości,
- jeżeli jednostka, nad którą utracono kontrolę nie stanowi przedsiębiorstwa, wynik ujmowany jest tylko do wysokości udziału innych inwestorów.

Wejście w życie tej zmiany zostało wstrzymane.

- Nowy MSSF 16 „Leasing”
Nowy standard regulujący umowy leasingu (w tym umowy najmu i dzierżawy) zawiera nową definicję leasingu. Znaczące zmiany dotyczą leasingobiorców: standard wymaga ujęcia w bilansie dla każdej umowy leasingowej wartości „prawa do korzystania ze składnika aktywów” i analogicznego zobowiązania finansowego. Prawo do korzystania z aktywów jest następnie amortyzowane, natomiast zobowiązanie wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Przewidziano uproszczenia dla umów krótkoterminowych (do 12 miesięcy) i aktywów o niskiej wartości. Podejście księgowe do leasingów od strony leasingodawcy jest zbliżone do zasad określonych w dotychczasowym MSR 17. Grupa szacuje, że nowy standard nie będzie miał istotnego wpływu na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jednak nie zakończyła jeszcze procesu określania wartości. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

- Zmiana MSR 12 „Podatek dochodowy”
Rada MSR uszczegółowiła zasady:
  - ujmowania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku poniesienia przez jednostkę niezrealizowanych strat,
  - kalkulacji przyszłych zysków podatkowych koniecznych, by ująć aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.
 Grupa szacuje, że zmiana standardu nie będzie miała istotnego wpływu na jej sprawozdanie finansowe. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później.
- Zmiana MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”
Zmieniony standard wymaga od jednostek ujawnienia informacji, które pozwolą użytkownikom sprawozdania finansowego ocenić zmiany zadłużenia jednostki (tj. zmiany zaciągniętych pożyczek i kredytów).
Grupa szacuje, że zmiana standardu nie pociągnie za sobą konieczność uzupełnienia ujawnień o nowe dane. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później.
- Zmiana MSSF 2 „Płatności na bazie akcji”
Rada MSR uregulowała trzy kwestie:
  - sposób ujmowania wycenie programu regulowanego w środkach pieniężnych warunków innych niż warunki nabywania uprawnień,
  - klasyfikacja płatności akcjami w przypadku, gdy jednostka jest zobowiązana pobrać podatek od pracownika,
  - modyfikacja programu, która skutkuje zmianą z programu rozliczanego w środkach pieniężnych na program rozliczany w instrumentach kapitałowych.
 Grupa szacuje, że zmiana standardu nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe ze względu na to, że nie wystąpiły transakcje objęte zmianami.
Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.
- Zmiana MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”
W związku z wejściem w życie w 2019 roku nowego standardu dotyczącego instrumentów finansowych (MSSF 9) Rada MSR wprowadziła przejściowe (do czasu wejścia w życie nowego standardu dotyczącego ubezpieczeń) zasady stosowania nowych zasad rachunkowości instrumentów w sprawozdaniach finansowych ubezpieczycieli. W przeciwnym wypadku ich wyniki byłyby narażone na sporą zmienność.
Zaproponowano dwa alternatywne podejścia:
  - korygowanie zmienności powodowanej przez MSSF 9 dla niektórych aktywów poprzez odrębną pozycję w sprawozdaniu z wyniku i innych dochodów całkowitych,
  - zwolnienie ze stosowania MSSF 9 do czasu wejścia w życie nowego standardu dotyczącego ubezpieczeń (lub roku 2021).
 Zmiana standardu nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy ze względu na to, że nie prowadzi ona działalności ubezpieczeniowej.
Zmiany obowiązują w momencie zastosowania MSSF 9.
- Zmiany MSSF 1, MSSF 12 i MSR 28 wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2014–2016”. Poprawki do standardów obejmują:
  - MSSF 1: usunięto niektóre krótkoterminowe zwolnienia, które stosowano przy przejściu na MSSF ze względu na to, że dotyczyły okresów, które już minęły i ich zastosowanie już nie było możliwe. Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż jest już ono sporządzane wg MSSF
  - MSSF 12: doprecyzowano, że ujawnienia dotyczące udziałów w innych jednostkach wymagane tym standardem obowiązują również wtedy, gdy udziały te są zaklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia zgodnie z MSSF 5. Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż nie kwalifikuje ona udziałów jako przeznaczone do zbycia.
  - MSR 28: doprecyzowano, że w sytuacjach, gdy MSR 28 dopuszcza wycenę inwestycji albo metodą praw własności albo w wartości godziwej (przez organizacje zarządzające kapitałem wysokiego ryzyka, fundusze wzajemne itd. lub udziały w jednostkach inwestycyjnych) wyboru tego można dokonać odrębnie dla każdej z takich inwestycji. Zmiana nie będzie miała wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy, gdyż nie ma ona możliwości wyboru metody wyceny inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach do wartości godziwej.
 Zmiany wejdą w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku (MSSF 12) lub 1 stycznia 2018 roku (MSSF 1 i MSR 28).
- Zmiana MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”
Zmiana doprecyzowuje zasady, wedle których nieruchomość jest przeklasyfikowywana do lub z kategorii nieruchomości inwestycyjnych z lub do środków trwałych bądź zapasów.
Przede wszystkim zmiana klasyfikacji następuje, gdy zmieni się sposób użytkowania i zmiana ta musi być udowodniona. Standard wprost mówi, że zmiana intencji zarządu sama w sobie nie jest wystarczająca.
Zmianę standardu należy zastosować do wszystkich zmian w użytkowaniu, które nastąpią po wejściu w życie zmiany do standardu oraz do wszystkich nieruchomości inwestycyjnych posiadanych na dzień wejścia w życie zmiany standardu.
Grupa szacuje, że zmiana standardu nie będzie miała istotnego wpływu na jej sprawozdania finansowe, ponieważ bardzo rzadko dokonuje zmiany przeznaczenia posiadanych nieruchomości. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

- Nowa KIMSF 22 „Transakcje walutowe i zaliczki”
Interpretacja określa, jaki kurs należy stosować w przypadku sprzedaży lub zakupu w walucie obcej, które poprzedzone są otrzymaniem lub uiszczeniem zaliczki w tej walucie. Zgodnie z nową interpretacją zaliczkę na dzień jej zapłaty należy ująć po kursie na ten dzień. Następnie w momencie ujęcia w rachunku zysków i strat przychodu osiąganego w walucie lub kosztu lub zakupionego składnika aktywów należy je ująć po kursie z dnia ujęcia zaliczki, a nie po kursie z dnia, gdy został ujęty przychód lub koszt lub składnik aktywów.
Grupa szacuje, że nowa interpretacja nie będzie miała istotnego wpływu na jej sprawozdanie finansowe, gdyż przeprowadza wiele transakcji z kontrahentami zagranicznymi i nie dokonuje istotnych płatności zaliczkowych, jednak nie zakończyła jeszcze procesu określania ew. wartości zmian. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.
- Nowy MSSF 17 „Insurance Contracts”
Nowy standard regulujący ujęcie, wycenę, prezentację i ujawnienia dotyczące umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Standard zastępuje dotychczasowy MSSF 4.
Grupa szacuje, że nowy MSSF nie będzie miał istotnego wpływu na jej sprawozdanie finansowe, gdyż nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej.
Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później.
- Nowa KIMSF 23 „Uncertainty over Income Tax Treatments”
Interpretacja do MSR 12 „Podatek dochodowy” rozstrzyga podejście do sytuacji, gdy interpretacja przepisów ws. podatku dochodowego nie jest jednoznaczna i nie można definitywnie przyjąć, jakie rozwiązanie zostanie zaakceptowane przez organy podatkowe, w tym sądy. Kierownictwo powinno ocenić, jakie podejście zostanie zaakceptowane przez organy metodą wartości najbardziej prawdopodobnej lub wartości oczekiwanej. Spółka powinna ocenić ewentualne zmiany faktów i okoliczności wpływające na ustaloną wartość. Jeśli wartość podlega korekcie, traktuje się ją jako zmianę szacunku zgodnie z MSR 8.
Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

Grupa zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

2.3.

Waluta sprawozdawcza oraz zastosowany poziom zaokrągleń

Walutą sprawozdawczą skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich.

2.4.

Założenie kontynuacji działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności.

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego.

3.1.

Zasady ogólne

3.1.1.

Zasada kontynuacji działania

Zasada kontynuacji działania zakłada, że Grupa będzie kontynuowała w dającej się przewidzieć przyszłości działalność w niezmińszonym istotnie zakresie, jeżeli nie jest to niezgodne z przepisami prawa lub rzeczywistością gospodarczą. Przyjęcie takiego założenia uzasadnia wycenę posiadanych zasobów i ich stopniowego zużycia na podstawie faktycznie poniesionych kosztów (zasada kosztu historycznego). Odstąpienie od zasady kontynuacji działania musi być uzasadnione stanem prawnym (likwidacja, upadłość, przekazanie, podział, lub sprzedaż związane z obniżeniem wartości aktywów netto, wygaśnięcie umów Spółek bądź koncesji stanowiącej podstawę ich działalności) lub rzeczywistością gospodarczą (utrata istotnego rynku zbytu, brak płynności, ponoszone straty itp.).

W przypadku utraty zdolności do kontynuowania działalności posiadane zasoby wycenione będą w cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen ich nabycia albo kosztów wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W takim przypadku utworzona zostanie również rezerwa na przewidywane dodatkowe koszty i straty spowodowane zaprzestaniem działalności lub jej znacznym ograniczeniem.

3.1.2.

Zasada memoriału

Zasada memoriału nakłada obowiązek ujęcia w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym wszystkich operacji gospodarczych w momencie ich powstania, niezależnie od terminu ich zapłaty.

3.1.3.

Zasada współmierności

Zasada współmierności zapewnia, że w wyniku finansowym danego okresu zostaną ujęte wszystkie koszty, które w sposób bezpośredni lub pośredni przyczyniły się do powstania przychodów tego okresu. Koszty dotyczące danego okresu są to koszty poniesione oraz koszty, które zostaną poniesione w następnych okresach, jeżeli dotyczą danego okresu.

3.1.4.

Zasada ostrożności

Zasada ostrożności zapewnia dokonanie realnej wyceny aktywów, a także kompletnego wykazania zobowiązań oraz uznanie przychodów za zrealizowane wówczas, jeżeli jest to praktycznie pewne, a ujęcie kosztów z chwilą ich poniesienia, co zapewni, że aktywa i przychody nie będą zawyżone, a zobowiązania i koszty zaniżone. Stosowanie zasady ostrożnej wyceny nie oznacza, że w Grupie mogą być tworzone ukryte kapitały lub nadmierne rezerwy, gdyż w takim przypadku sprawozdanie finansowe nie byłoby neutralne i wiarygodne.

3.1.5.

Zasada ciągłości

Zasada ciągłości obejmuje ciągłość formalno-rachunkową, długość okresu sprawozdawczego, powiązanie bilansu zamknięcia z bilansem otwarcia, jak również ciągłość zastosowanych i raz przyjętych zasad wyceny aktywów i pasywów, klasyfikacji, prezentacji oraz metod zaliczania przychodów i rozliczania kosztów oraz zapewnienie porównywalności informacji finansowych za kolejne lata obrotowe. Zmiana przyjętych rozwiązań na inne może nastąpić w dowolnym terminie

ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego, a przyczyny i wpływ tych zmian na wynik finansowy zostaną wykazane w informacji dodatkowej oraz zostanie zapewniona porównywalność danych sprawozdania finansowego dotyczących roku poprzedzającego rok obrotowy, w którym dokonano zmian.

3.1.6.

Zasada istotności

Zasada istotności dotyczy prezentacji w sprawozdaniu finansowym informacji, które są przydatne i ważne dla oceny sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego. Istotność zależy od kwoty i charakteru pozycji ocenianych w konkretnych okolicznościach jej pominięcia. Podejmując decyzję o tym czy dana pozycja lub pozycje zagregowane są istotne, charakter i rozmiary pozycji oceniać należy łącznie.

Zasada istotności dotyczy prezentacji sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego w sprawozdaniu finansowym.

3.1.7.

Zasada zakazu kompensat

Zasada kompensaty dotyczy zakazu kompensowania aktywów i zobowiązań, chyba że MSR wymaga lub dopuszcza dokonanie kompensaty.

Pozycje przychodów i kosztów można kompensować wtedy i tylko wtedy, gdy:

1. MSR wymaga tego lub to dopuszcza lub
2. zyski, straty i powiązane z nimi koszty wynikające z tych samych lub zbliżonych transakcji lub zdarzeń nie są istotne.

3.1.8.

Zasada przewagi treści nad formą

Zasada przewagi treści nad formą oznacza, że sprawozdanie finansowe powinno przedstawiać informacje odzwierciedlające ekonomiczną treść zdarzeń i transakcji, a nie tylko ich formę prawną.

3.2.

Konsolidacja

3.2.1.

Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe spółki dominującej STELMET oraz sprawozdania kontrolowanych przez jednostkę dominującą spółek zależnych sporządzone na dzień bilansowy. Przez kontrolę rozumie się możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności.

Na dzień nabycia jednostki zależnej (objęcia kontroli) aktywa i pasywa jednostki nabywanej są wyceniane według ich wartości godziwej. Nadwyżka ceny nabycia ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach bilansu jako wartość firmy. W przypadku gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie. Udział akcjonariuszy mniejszościowych jest wykazywany według przypadającej na nich wartości godziwej aktywów netto. W kolejnych okresach zyski i straty przypadające akcjonariuszom mniejszościowym odpowiednio podwyższają lub pomniejszają kapitał akcjonariuszy mniejszościowych. Ewentualne straty przypadające akcjonariuszom mniejszościowym powyżej wartości ich udziałów, pomniejszają kapitały jednostki dominującej.

Sprzedane w roku obrotowym spółki zależne podlegają konsolidacji od początku roku obrotowego do dnia zbycia. Wyniki finansowe jednostek nabytych w ciągu roku są ujmowane w sprawozdaniu finansowym od momentu ich nabycia.

W przypadkach, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych bądź stowarzyszonych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez podmiot dominujący.

Ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyłączane są wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją.

3.2.2.

Wartość firmy

Wartość firmy powstająca przy konsolidacji to nadwyżka kosztu nabycia jednostki nad wartością godziwą możliwych do zidentyfikowania składników aktywów i pasywów jednostki zależnej, stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień nabycia.

Wartość firmy jest wykazywana jako składnik aktywów i przynajmniej raz w roku poddawana jest testowi na utratę wartości. Skutki utraty wartości odnoszone są w ciężar rachunku zysków i strat i nie podlegają odwróceniu w kolejnych okresach.

W związku z posiadaniem udziałów w spółce francuskiej oraz w spółkach brytyjskich zastosowano następujące kursy walut w związku z przeliczeniem danych sprawozdania finansowego z EUR i GBP na PLN na dzień bilansowy:

Opis	od 01.10.2016 do 30.09.2017		od 01.10.2015 do 30.09.2016		Uwagi
	EUR	GBP	EUR	GBP	
dla kapitałów	3,7775	5,2805	3,7775	5,2805	Kurs średni NBP z dnia poprzedzającego objęcie kontroli
dla pozostałych pozycji bilansowych	4,3091	4,8842	4,3120	4,9962	Kurs średni NBP z dnia bilansowego
dla pozycji rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych	4,2916	4,9168	4,3425	5,5762	Kurs średni ze średnich kursów NBP na ostatnie dni miesiący

3.3.

Szczegółowe zasady wyceny aktywów i pasywów

3.3.1.

Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zaliczane są aktywa spełniające następujące kryteria:

- można je wyłączyć lub wydzielić z jednostki gospodarczej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno indywidualnie, jak też łącznie z powiązanymi z nimi umowami, składnikami aktywów lub zobowiązań lub
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to, czy są zbywalne lub możliwe do wyodrębnienia z jednostki gospodarczej lub z innych tytułów lub zobowiązań.

Wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane w bilansie według ceny nabycia.

Wartości niematerialne nabyte w ramach transakcji przejęcia jednostki gospodarczej są ujmowane w bilansie według wartości godziwej na dzień przejęcia.

Okres użytkowania wartości niematerialnych w zależności od ich rodzaju jest oceniany i uznawany za ograniczony lub nieokreślony.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

3.3.2.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady przekraczające 3.500,00 złotych, odnoszące się do pozycji rzeczowych aktywów trwałych, które już zostały ujęte jako składnik aktywów, dodaje się do wartości bilansowej tego składnika aktywów, o ile jest prawdopodobne, że Grupa uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne, które przewyższą korzyści możliwe do osiągnięcia w ramach pierwotnie oszacowanych korzyści uzyskiwanych z już posiadanego składnika aktywów.

Koszty poniesione po wprowadzeniu środka trwałego do używania, takie jak koszty napraw, przeglądów, opłaty eksploatacyjne wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione.

Odpisy amortyzacyjne (lub umorzeniowe) odzwierciedlają utratę wartości środków trwałych – na skutek używania lub upływu czasu – zmniejszając ich wartość bilansową. Dokonuje się ich drogą systematycznego rozłożenia wartości początkowej środka trwałego na ustalony okres użytkowania. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następnym po miesiącu, w którym przyjęto środek trwały do używania, a jej zakończenie – nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego.

Kluczowym czynnikiem, który powinien być uwzględniony przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej jest okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego. Odpisy amortyzacyjne od środków trwałych dokonywane są przy zastosowaniu metody liniowej przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności.

Grupa stosuje następujące okresy umarzania rzeczowych aktywów trwałych:

Tytuł	Stopa amortyzacji rocznej
grunty i prawo wieczystego użytkowania	–
budynki i lokale	1,25 – 4,0%
urządzenia techniczne i maszyny	2,5 – 25,0%
środki transportu	10,0 – 28,0%
pozostałe środki trwałe	6,67 – 14,3%

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

3.3.3.

Leasing

3.3.3.1.

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, na mocy której następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane w kosztach okresu, w którym je poniesiono.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane według takich samych zasad jak stosowane do własnych aktywów Grupy. W sytuacji jednak, gdy brak wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

3.3.4.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne początkowo wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

3.3.5.

Aktywa trwałe i grupy aktywów netto przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe i grupy aktywów netto są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów (lub grupa aktywów netto przeznaczonych do zbycia) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży a także grupy aktywów netto przeznaczonych do sprzedaży wyceniane są po niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

3.3.6.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i wartości netto możliwej do uzyskania. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Cenę nabycia lub koszt wytworzenia ustala się w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku wg następujących zasad:

- Materiały i towary: wg metody „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”
- Produkty gotowe i produkty w toku: wg kosztów bezpośrednich materiałów i robocizny powiększonych o narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.

Aktualizacji wartości zapasów dokonuje się również w związku z utratą ich wartości. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych związane z utratą ich wartości obciążają pozostałe koszty operacyjne.

Odpisy są tworzone na zapasy, których okres pozostawania na stanie magazynu wynosi:

- od 1 roku do 2 lat 25%,
- od 2 do 3 lat 50%,
- od 3 do 4 lat 75%,
- ponad 4 lata 100%.

Dodatkowo Grupa tworzy odpisy w sytuacjach, gdy zachodzi taka potrzeba na podstawie indywidualnej oceny zapasu, a także na:

- zapasy niepełnowartościowe 100%,
- zapasy z ujemną marżą wartość ujemnej marży.

W przypadku ustania przyczyny dokonania odpisu aktualizującego wartość rzeczowych składników obrotowych jest ona odnoszona na dobro pozostałych przychodów operacyjnych. Wartość netto możliwa do uzyskania jest to różnica pomiędzy szacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

3.3.7.

Koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych składników majątku obrotowego

Koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych składników majątku obrotowego ujmowane są jako koszty w okresie, w którym je poniesiono zgodnie z podejściem wzorcowym określonym w MSR 23.

3.3.8.

Dotacje państwowe

Dotacje rządowe, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej ujmowane są wyłącznie wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z daną dotacją oraz że dana dotacja zostanie faktycznie otrzymana. W przypadku, gdy dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Natomiast w przypadku, gdy dotacja dotyczy określonego składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie jest stopniowo ujmowana w rachunku zysków i strat jako przychód na przestrzeni okresów proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tego składnika aktywów.

3.3.9.

Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług ujmowane są i wykazywane w kwotach pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących wartość należności. Odpisy na należności wątpliwe szacowane są w momencie, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Odpisy aktualizujące wartość bilansową należności w Grupie tworzy się na następujące pozycje:

- należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości, do wysokości należności nie objętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności zgłoszonej w postępowaniu upadłościowym,
- należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności,
- należności kwestionowanych przez dłużników (należności sporne) oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny jego sytuacji majątkowej i finansowej spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości roszczenia nie znajdującego pokrycia w gwarancji lub innym zabezpieczeniu,
- należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w tym w szczególności odpisy aktualizujące tworzy się na należności przeterminowane powyżej 1 roku w wysokości 100% ich wartości oraz na należności przeterminowane powyżej pół roku w wysokości 50%.

Odpisów aktualizujących dokonuje się w każdym przypadku, za wyjątkiem sytuacji, w których istnieje pewność otrzymania zapłaty, np. w przypadku, jeżeli należność została w sposób wiarygodny zabezpieczona np. w formie hipoteki, gwarancji bankowej, ubezpieczenia należności, zastawu.

Odstępuje się od naliczania odsetek od należności z tytułu dostaw i usług. W pozostałych przypadkach nalicza się odsetki ustawowe lub wynikające z zawartej umowy, jeżeli Zarząd uzna to za zasadne.

3.3.10.

Instrumenty finansowe

Jako instrument finansowy kwalifikuje się każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

- Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane według wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat – aktywa i zobowiązania nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków;
- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności – aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Spółka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności;
- Pożyczki i należności – aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie będące (a) pożyczkami i należnościami, (b) inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności, ani (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.
- Pozostałe zobowiązania finansowe.

3.3.10.1.

Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w bilansie, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień ich rozliczenia. Składnik aktywów finansowych wyłącza się z bilansu w przypadku, gdy wynikające z zawartej umowy prawa do korzyści ekonomicznych i ryzyka z niej wynikające zostały zrealizowane, wygasły lub Grupa się ich zrzekła. Grupa wyłącza z bilansu zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

3.3.10.2.

Wycena instrumentów finansowych na dzień powstania

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Grupa Kapitałowa wycenia w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczonej zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku

zobowiązania. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, poza kategorią aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

3.3.10.3.

Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Grupa Kapitałowa Stelmet wycenia:

- według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej: inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności oraz pozostałe zobowiązania finansowe. Wycena może odbywać się także w wartości wymagającej zapłaty, jeśli efekty dyskonta nie są znaczące,
- według wartości godziwej: aktywa i zobowiązania finansowe z kategorii wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w kapitale własnym. Skutki wyceny aktywów i zobowiązań finansowych zakwalifikowanych do pozostałych kategorii ujmuje się w rachunku zysków i strat.

3.3.10.4.

Polityka zabezpieczeń

Grupa prowadzi politykę zabezpieczeń przed ryzykiem zmian kursów walut oraz ryzykiem zmian stóp procentowych stosując instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne. Instrumenty te wykazywane są w wartości godziwej z uwzględnieniem zmian tej wartości i prezentowane w rachunku zysków i strat w działalności finansowej ze względu na niewspółmierną do efektów pracochłonność związaną w prowadzeniu klasycznej rachunkowości zabezpieczeń. Instrumenty pochodne zabezpieczające wartość godziwą aktywów i zobowiązań wykazywane są w wartości godziwej. Skutki zmiany wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w rachunku zysków i strat.

3.3.11.

Kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe i pożyczki są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych. Po początkowym ujęciu kredyty i pożyczki są następnie wyceniane według skorygowanej ceny nabycia przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

3.3.12.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Po początkowym ujęciu wszystkie zobowiązania, z wyjątkiem zobowiązań wycenianych wg wartości godziwej na podstawie rachunku zysków i strat wycenia się, co do zasady, w skorygowanej cenie nabycia, stosując metodę efektywnej stopy procentowej. Jednakże w przypadku zobowiązań o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, analizowane są przesłanki mające wpływ na wartość wyceny takich zobowiązań w skorygowanej cenie nabycia. Na podstawie wyników przeprowadzonej analizy zobowiązania wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty wówczas, gdy różnica pomiędzy wartością w skorygowanej cenie nabycia i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie wywiera istotnego wpływu na cechy jakościowe sprawozdania finansowego.

3.3.13.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

Koszt utworzenia rezerw ujmowany jest w pozostałych kosztach operacyjnych. Rozwiązanie rezerwy na skutek ustąpienia ryzyka uzasadniającego jej utworzenie jest ujmowane w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczane są na dzień bilansowy na podstawie faktycznej ilości dni niewykorzystanych urlopów oraz średniej stawki dziennej każdego pracownika wyliczoną w oparciu o średnie wynagrodzenie przyjęte do ustalenia wynagrodzenia za czas urlopu.

Kwotę rezerw na odprawy emerytalne ustala się za pomocą metod prognozowanych uprawnień jednostkowych. Rozwiązanie rezerw na odprawy emerytalne zwiększa pozostałe przychody operacyjne.

3.3.14.

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz prowizje związane ze sprzedażą. Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

3.3.15.

Sprzedaż towarów i produktów

Sprzedaż towarów i produktów ujmowana jest w momencie dostarczenia towarów i produktów i przekazania nabywcy znaczących ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

3.3.16.

Transakcje w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji lub kursu określonego w towarzyszącym danej transakcji kontrakcie terminowym typu „forward”.

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walucie obcej wyceniane są według kursu średniego Narodowego Banku Polskiego (NBP) z dnia bilansowego.

Niepieniężne pozycje bilansowe ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej wyceniane są według kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów, za wyjątkiem przypadków, gdy powstały one wskutek wyceny aktywów i pasywów niepieniężnych, w przypadku, których zmiany wartości godziwej odnosi się bezpośrednio na kapitał.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy:

Waluta	30 września 2017 kurs średni NBP	30 września 2016 kurs średni NBP
EUR	4,3091	4,3120
GBP	4,8842	4,9962

3.3.17.

Podatki

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Dla celów podatkowych stosowane są zasady rozliczania różnic kursowych wg przepisów rachunkowych. Zysk (strata) podatkowy różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w związku z różnicami pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania. Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu,

natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe.

Podatek odroczonego jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę przepisy prawne obowiązujące na dzień bilansowy.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części następuje jego odpis.

3.3.18.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Grupa Kapitałowa STELMET SA uznaje, że podstawowym podziałem na segmenty jest segmentacja geograficzna, która jest decydująca dla określenia rodzaju ryzyka i stóp zwrotu osiąganych przez Grupę. Przyjmuje się, że Grupa prowadzi działalność w ramach kilku segmentów geograficznych – według lokalizacji klienta. Przyjęto podział segmentów geograficznych na przychody osiągnięte od klientów zlokalizowanych na terytorium Francji, Niemiec, innych krajów zlokalizowanych za granicą oraz na terytorium Polski.

Zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości („MSR”) 14.9 segment branżowy jest dającym się wyodrębnić fragmentem przedsiębiorstwa dedykowanym do wytworzenia specyficznych produktów lub dostarczenia specyficznych usług oraz którego profil ryzyka i osiągnięte zwroty są znacząco różne od pozostałych segmentów.

Grupa dokonała analizy mającej na celu identyfikację potencjalnych segmentów branżowych wg kryteriów zdefiniowanych w MSR 14.9.

Ponieważ Grupa działa w jednej branży, na jednym specyficznym rynku, działalność Spółki jest jednorodna pod względem rodzaju wytwarzanych produktów oraz sposobu procesu produkcyjnego, ale w ostatnim okresie wyraźnie widać wyodrębnienie trzech głównych segmentów branżowych – architektura ogrodowa, pellety (granulat opałowy) oraz produkty uboczne (wióry, zrębki, trociny, kora). W związku z powyższym Grupa Stelmet wyodrębniła takie właśnie segmenty branżowe.

3.3.19.

Subiektywne oceny Zarządu oraz niepewność szacunków

W trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki dominującej kieruje się osądem przy dokonywaniu licznych szacunków i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych przez Zarząd. Informacje o dokonanych szacunkach i założeniach, które są znaczące dla sprawozdania finansowego, zostały zaprezentowane poniżej.

Okresy ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych

Zarząd Spółki dominującej dokonuje corocznej weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych, podlegających amortyzacji. Na dzień roku Zarząd ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez Spółkę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku. Wartość bilansowa aktywów trwałych podlegających amortyzacji prezentowana jest w notcie 4.

Rezerwy

Rezerwy na świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne – szacowane są przy zastosowaniu metod aktuarialnych.

Przyjęta na dzień 30 września 2017 roku metodologia w okresie sprawozdawczym nie uległa zmianie. I nie zmieniły się wskaźniki finansowe będące podstawą szacunków. Stopa dyskonta była na takim samym poziomie jak w roku poprzednim (2,7%), przyjęto też taki sam przewidywany wskaźnik inflacji (2,5%). Również przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń została ustalona na podobnym poziomie 1% powyżej inflacji.

Aktywa na podatek odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Utrata wartości aktywów trwałych i obrotowych

Grupa dokonuje oceny przesłanek utraty wartości aktywów trwałych i obrotowych w oparciu o własny osąd, zmiany warunków rynkowych i innych parametrów istotnie wpływających na wartość. W przypadku zaistnienia przesłanki utraty wartości Spółka przeprowadza test na utratę wartości. Jeżeli wynik testu potwierdza utratę wartości dokonywane są odpisy aktualizujące wartość tych aktywów.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Obowiązujące w Polsce przepisy podatkowe podlegają częstym zmianom, powodując istotne różnice w ich interpretacji i istotne wątpliwości w ich stosowaniu. Organy podatkowe posiadają instrumenty kontroli umożliwiające im weryfikację podstaw opodatkowania (w większości przypadków w okresie poprzednich 5 lat obrotowych), oraz nakładanie kar i grzywien. Od 15 lipca 2016 roku Ordynacja Podatkowa uwzględniła także postanowienia Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia opodatkowania. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Klauzulę GAAR należy stosować tak w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie, jak i do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. W konsekwencji ustalenie zobowiązań podatkowych może wymagać istotnego osądu, w tym dotyczącego transakcji już zaistniałych, a kwoty obciążeń podatkowych prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku kontroli organów podatkowych.

3.3.20.

Informacje dotyczące podmiotów powiązanych

Grupa na dzień bilansowy prezentuje aktywa i pasywa oraz przychody ze sprzedaży z uwzględnieniem pozycji dotyczących podmiotów powiązanych zgodnie z przepisami MSR/MSSF.

Grupa Kapitałowa STELMET jako pozycje dotyczące podmiotów powiązanych w sprawozdaniu finansowym prezentuje wyłącznie informacje dotyczące jednostek powiązanych kapitałowo – spółek zależnych od Stelmet S.A.

Informacje na temat transakcji z pozostałymi jednostkami powiązanymi zaprezentowano w nocie nr 19.

3.3.21.

Korekta błędów

W roku 2016–2017 nie dokonano żadnych korekt istotnych błędów z lat poprzednich.

Zielona Góra, dnia 17 stycznia 2018 r.

sporządził:

Piotr Ostrega
Główny Księgowy
Stelmet S.A.

Stanisław Bieńkowski
Prezes Zarządu
Stelmet S.A.

Przemysław Bieńkowski
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Andrzej Trybuś
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Piotr Leszkowicz
Członek Zarządu
Stelmet S.A.

SKONSOLIDOWANY BILANS NA DZIEŃ 30.09.2017

Wyszczególnienie (tys. PLN)	Nota	na dzień 30.09.2017	na dzień 30.09.2016	na dzień 30.09.2015
Aktywa trwałe				
Wartość firmy	3	24 585	25 106	28 520
Wartości niematerialne	4	2 411	2 826	3 561
Rzeczowe aktywa trwałe	5	470 220	449 912	289 549
Nieruchomości inwestycyjne	6	19 909	20 368	20 863
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	2	470	300	
Należności i pożyczki	7	198	211	220
Pochodne instrumenty finansowe	7			29
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	36 665	35 365	21 750
		554 458	534 088	364 492
Aktywa obrotowe				
Zapasy	9	95 451	75 419	86 220
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	10	93 261	106 324	131 885
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	10		801	112
Pochodne instrumenty finansowe	7	900	10 246	2 916
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	7			756
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	16	5 287	4 774	4 739
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11	71 657	19 063	29 395
		266 556	216 627	256 023
Aktywa razem		821 014	750 715	620 515

Zielona Góra, dnia 17 stycznia 2018 r.

sporządził:

Piotr Ostrega
Główny Księgowy
Stelmet S.A.

Stanisław Bieńkowski
Prezes Zarządu
Stelmet S.A.

Przemysław Bieńkowski
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Andrzej Trybuś
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Piotr Leszkowicz
Członek Zarządu
Stelmet S.A.

SKONSOLIDOWANY BILANS NA DZIEŃ 30.09.2017

Wyszczególnienie (tys. PLN)	Nota	na dzień 30.09.2017	na dzień 30.09.2016	na dzień 30.09.2015
Kapitał własny				
<i>Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej:</i>				
Kapitał podstawowy	12	29 364	27 896	27 896
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	12	57 431	14 432	14 432
Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających oraz różnice kursowe		-1 521	-1 232	156
Pozostałe kapitały	12	314 277	267 294	206 240
Zyski zatrzymane:		54 205	81 772	82 847
– zysk (strata) z lat ubiegłych		34 789	13 569	2 009
– zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		19 416	68 203	80 838
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	12	453 756	390 162	331 571
Udziały mniejszości	12			778
Kapitał własny		453 756	390 162	332 349
Zobowiązania				
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	7	200 424	203 305	148 468
Leasing finansowy	7	1 426	2 383	1 403
Pochodne instrumenty finansowe	7	587	1 499	281
Pozostałe zobowiązania	15	1 403	1 653	1 934
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	13 322	18 472	15 000
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	13	933	662	490
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	16	3 211	3 553	3 613
Zobowiązania długoterminowe		221 306	231 527	171 189
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15	57 350	57 749	41 689
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	15	455		8 561
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	7	50 274	24 617	27 577
Leasing finansowy	7	1 033	2 391	2 942
Pochodne instrumenty finansowe	7	111	5 089	939
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	13	13 221	9 694	9 151
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	14	269	3 416	731
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	16	23 239	26 070	25 387
Zobowiązania krótkoterminowe		145 952	129 026	116 977
Zobowiązania razem		367 258	360 553	288 166
Pasywa razem		821 014	750 715	620 515

Zielona Góra, dnia 17 stycznia 2018 r.
sporządził:

Piotr Ostrega
Główny Księgowy
Stelmet S.A.

Stanisław Bieńkowski
Prezes Zarządu
Stelmet S.A.

Przemysław Bieńkowski
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Andrzej Trybuś
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Piotr Leszkowicz
Członek Zarządu
Stelmet S.A.

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT OD 01.10.2016 DO 30.09.2017

Wyszczególnienie (tys. PLN)	Nota	za okres od 01.10.2016 do 30.09.2017	za okres od 01.10.2015 do 30.09.2016
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	1	538 089	567 297
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		537 746	566 358
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		343	939
Koszt własny sprzedaży		397 782	377 212
Koszt sprzedanych produktów i usług		397 487	376 348
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		295	864
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		140 307	190 085
Koszty sprzedaży		83 931	86 911
Koszty ogólnego zarządu		35 152	38 757
Zysk (strata) brutto sprzedaży		21 224	64 417
Pozostałe przychody operacyjne	17	6 226	5 570
Pozostałe koszty operacyjne	17	6 818	8 293
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		20 632	61 694
Przychody finansowe	17	10 404	15 545
Koszty finansowe	17	5 234	5 508
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		25 802	71 731
Podatek dochodowy	18	6 386	4 237
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		19 416	67 494
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto	18	19 416	67 494
Zysk (strata) netto przypadający:			
– akcjonariuszom podmiotu dominującego	18	19 416	68 203
– akcjonariuszom mniejszościowym			-709
ZYSK (STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ			
<i>Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru:</i>			
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		29 291 810	27 896 005
Rozwadniający wpływ opcji zamiennych na akcje			
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych		29 291 810	27 896 005
Podstawowy zysk (strata) netto na akcję (PLN/akcję)		0,66	2,44
Rozwodniony zysk (strata) netto na akcję (PLN/akcję)		0,66	2,44

Zielona Góra, dnia 17 stycznia 2018 r.
sporządził:

Piotr Ostrega
Główny Księgowy
Stelmet S.A.

Stanisław Bieńkowski
Prezes Zarządu
Stelmet S.A.

Przemysław Bieńkowski
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Andrzej Trybuś
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Piotr Leszkowicz
Członek Zarządu
Stelmet S.A.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW OD 01.10.2016 DO 30.09.2017

Wyszczególnienie (tys. PLN)	Nota	za okres od 01.10.2016 do 30.09.2017	za okres od 01.10.2015 do 30.09.2016
Zysk (strata) netto		19 416	67 494
Inne całkowite dochody			
Przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych			
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży			
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych			
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą		-289	-1 368
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu		-289	-1 368
Całkowite dochody		19 127	66 126
Całkowite dochody przypadające:			
– akcjonariuszom podmiotu dominującego		19 127	66 815
– akcjonariuszom mniejszościowym			-689

Zielona Góra, dnia 17 stycznia 2018 r.

sporządził:

Piotr Ostrega
Główny Księgowy
Stelmet S.A.

Stanisław Bieńkowski
Prezes Zarządu
Stelmet S.A.

Przemysław Bieńkowski
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Andrzej Trybuś
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Piotr Leszkowicz
Członek Zarządu
Stelmet S.A.

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH OD 01.10.2016 DO 30.09.2017

Wyszczególnienie (tys. PLN)	Nota	za okres od 01.10.2016 do 30.09.2017	za okres od 01.10.2015 do 30.09.2016
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		25 802	71 731
Korekty:			
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	5	36 147	19 872
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	4	835	828
Odpisy aktualizujące nieruchomości inwestycyjnych	6	479	499
Wynik z aktywów (zobowiązań) finans. wycenianych w wartości godziwej przez wynik	7	-8 139	-5 496
Odpisy aktualizujące z tyt. utraty wartości aktywów finansowych		485	
Zysk (strata) ze sprzedaży niefinan. aktywów trwałych	17	1 481	806
Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych (innych niż instrumenty pochodne)	17		-7
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	17	-1 543	-5 450
Koszty odsetek	17	4 348	4 241
Przychody z odsetek i dywidend	17	-494	-334
Inne korekty		-119	24
Korekty razem		33 480	14 983
Zmiana stanu zapasów	9	-20 530	7 737
Zmiana stanu należności	10	12 445	17 688
Zmiana stanu zobowiązań	15	5 761	14 427
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	16	-6 055	6 238
Zmiany w kapitale obrotowym		-8 379	46 090
Zapłacone odsetki z działalności operacyjnej	17	-20	-20
Zapłacony podatek dochodowy	18	-11 599	-18 835
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		39 284	113 949
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>			
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych	4	-455	-335
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	5	-63 121	-189 077
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	5	2 127	4 382
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych	6	-269	
Wydatki netto na nabycie jednostek zależnych	2	-656	-872
Otrzymane odsetki	17	90	26
Środki pieniężne netto z dział. inwestycyjnej		-62 284	-185 876

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH OD 01.10.2016 DO 30.09.2017 – cd.

Wyszczególnienie (tys. PLN)	Nota	za okres od 01.10.2016 do 30.09.2017	za okres od 01.10.2015 do 30.09.2016
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>			
Wpływy netto z tytułu emisji akcji	12	44 468	
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	5	41 241	113 997
Splaty kredytów i pożyczek	5	-15 466	-40 199
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	5	-2 056	-2 968
Odsetki zapłacone	17	-3 728	-4 771
Przepływy z tyt. zobowiązań faktoringowych	15	-26	24
Przepływy z tyt. zrealizowanych WTT	17	11 323	3 602
Dywidendy wypłacone	12		-8 090
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		75 756	61 595
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		52 756	-10 332
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu		19 063	29 395
Zmiana stanu z tytułu różnic kursowych		-162	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu		71 657	19 063

Zielona Góra, dnia 17 stycznia 2018 r.

sporządził:

Piotr Ostrega
Główny Księgowy
Stelmet S.A.

Stanisław Bieńkowski
Prezes Zarządu
Stelmet S.A.

Przemysław Bieńkowski
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Andrzej Trybuś
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Piotr Leszkowicz
Członek Zarządu
Stelmet S.A.

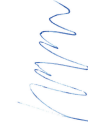
SKONSOLIDOWANE ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM OD 01.10.2016 DO 30.09.2017

Wyszczególnienie (tys. PLN)	Kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Kapitał własny razem	
	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z wyceny transakcji zabezpiecz. oraz różnice kursowe z przelicz.	Pozostałe kapitały zatrzymane	Zyski	Udziały mniejszości		
Saldo na 01.10.2016	27 896	14 432	-1 232	267 294	81 772	390 161	0	390 161
Emisja akcji	1 468	42 999				44 467		44 467
Dywidendy								
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał				46 983	-46 983			
Razem transakcje z właścicielami	1 468	42 999		46 983	-46 983	44 467		44 467
Zysk netto za okres				19 416	19 416			19 416
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu za okres			-289			-289		-289
Razem całkowite dochody	29 364	57 431	-1 521	314 277	54 205	453 755	0	453 755
Saldo na 30.09.2017	27 896	14 432	156	206 240	82 847	331 571	778	332 349
Zmiana struktury grupy kapitałowej (transakcje z podmiotami niekontrolującymi)				-134		-134	-89	-223
Dywidendy						-8 090		-8 090
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał				61 188	-61 188			
Razem transakcje z właścicielami	1 468	42 999		61 054	-69 278	68 203	-89	-8 313
Zysk netto za okres				19 416	19 416			19 416
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu za okres			-1 388			-1 389		-1 368
Razem całkowite dochody	29 364	57 431	-1 388	68 203	68 203	66 814	-689	66 126
Saldo na 30.09.2016	27 896	14 432	-1 232	267 294	81 772	390 161	0	390 161

Zielona Góra, dnia 17 stycznia 2018 r.
sporządził:

Piotr Ostrega
Główny Księgowy
Stelmet S.A.

Stanisław Bienkowski
Prezes Zarządu
Stelmet S.A.

Przemysław Bienkowski
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Andrzej Trybuś
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Piotr Leszkowicz
Członek Zarządu
Stelmet S.A.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO ZA OKRES OD 01.10.2016 DO 30.09.2017

(w związku z zastosowaniem w sprawozdaniu poziomem zaokrągleń (tys. PLN) w podsumowaniach not objaśniających mogą wystąpić odchylenia +/- 1 tys. PLN)

Nota nr 1.

Segmenty działalności

Tabela nr 1.1. **Segmenty operacyjne** (tys. PLN)

Grupa Stelmet zmieniła sposób prezentacji segmentów operacyjnych. Obecna forma jest lepiej dostosowana do sposobu analizy wyników segmentów prowadzonych przez Grupę.

Wyszczególnienie	Architektura ogrodowa	Pellet	Produkcja uboczna	Produkcja energii	Pozostałe	Nieprzy- pisane	Ogółem
za okres od 01.10.2016 roku do 30.09.2017 roku							
Przychody od klientów zewnętrznych	440 884	68 310	27 393	547	955		538 089
Przychody ze sprzedaży między segmentami							
Przychody ogółem	440 884	68 310	27 393	547	955		538 089
Wynik brutto na sprzedaży	128 505	10 478	1 127	106	91	0	140 307
Koszty sprzedaży bezpośrednio alokowane do segmentu	-78 729	-5 202					-83 931
Wynik brutto na sprzedaży skorygowany o bezpośrednie koszty sprzedaży	49 776	5 276	1 127	106	91	0	56 376
Koszty ogólnego zarządu	-11 350					-23 802	-35 152
Pozostałe przychody operacyjne	4 528					1 698	6 226
Pozostałe koszty operacyjne	-4 691					-2 127	-6 818
Wynik operacyjny segmentu	38 263	5 276	1 127	106	91	-24 231	20 632
<i>Pozostałe informacje:</i>							
Amortyzacja	27 064	6 478		168		3 272	36 982
Aktywa segmentu operacyjnego	379 474	80 323	4 162	3 374		353 681	821 014
za okres od 01.10.2015 roku do 30.09.2016 roku							
Przychody od klientów zewnętrznych	484 753	56 451	21 589		4 504		567 297
Przychody ze sprzedaży między segmentami							
Przychody ogółem	484 753	56 451	21 589		4 504		567 297
Wynik brutto na sprzedaży	179 750	7 141	919		2 275		190 085

Wyszczególnienie	Architektura ogrodowa	Pellet	Produkcja uboczna	Produkcja energii	Pozostałe	Nieprzypisane	Ogółem
Koszty sprzedaży bezpośrednio alokowane do segmentu	-82 159	-4 752					-86 911
Wynik brutto na sprzedaży skorygowany o bezpośrednie koszty sprzedaży	97 591	2 389	919	0	2 275	0	103 174
Koszty ogólnego zarządu	-17 643					-21 114	-38 757
Pozostałe przychody operacyjne	2 942					2 628	5 570
Pozostałe koszty operacyjne	-5 701					-2 592	-8 293
Wynik operacyjny segmentu	77 189	2 389	919	0	2 275	-21 078	61 694
<i>Pozostałe informacje:</i>							
Amortyzacja	12 257	6 621				1 822	20 700
Aktywa segmentu operacyjnego	422 632	90 090	993			237 000	750 715

Tabela nr 1.2. **Uzgodnienie danych dotyczących segmentów operacyjnych z pozycjami sprawozdania finansowego** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Przychody segmentów		
Łączne przychody segmentów operacyjnych	538 089	567 297
Przychody nie przypisane do segmentów		
Wyłączenie przychodów z transakcji pomiędzy segmentami		
Przychody ze sprzedaży	538 089	567 297
Wynik segmentów		
Wynik operacyjny segmentów	20 632	61 694
Pozostałe przychody nie przypisane do segmentów		
Pozostałe koszty nie przypisane do segmentów (-)		
Wyłączenie wyniku z transakcji pomiędzy segmentami		
Zysk (strata) ze sprzedaży jednostek zależnych (+/-)		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	20 632	61 694
Przychody finansowe	10 404	15 545
Koszty finansowe (-)	-5 234	-5 508
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności (+/-)		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	25 802	71 731
Aktywa segmentów		
Łączne aktywa segmentów operacyjnych	821 014	750 715
Wyłączenie transakcji pomiędzy segmentami		
Aktywa razem	821 014	750 715

Tabela nr 1.3. **Segmenty geograficzne** (tys. PLN)

Kraj	od 01.10.2016 do 30.09.2017		od 01.10.2015 do 30.09.2016	
	Przychody	Aktywa trwałe*	Przychody	Aktywa trwałe*
Polska	74 192	97 994	64 873	232 304
Wielka Brytania	157 559	242 447	209 701	90 256
Francja	120 394	70 839	118 192	72 247
Niemcy	120 605	69 084	108 731	64 739
Inne kraje	65 339	37 429	65 800	39 177
Ogółem	538 089	517 793	567 297	498 723

* Aktywa trwałe z wyłączeniem aktywów z tyt. odroczonego podatku dochodowego oraz pochodnych instrumentów finansowych. Aktywa trwałe możliwe do przyporządkowania do krajów zostały do nich zaalokowane. Natomiast pozostałe aktywa (głównie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne) podzielone wg krajów przy zastosowaniu kryterium przychodowego.

W prezentowanych okresach nastąpiło istotne przesunięcie wartości aktywów trwałych przypisanych do Polski i Wielkiej Brytanii. W roku obrotowym 2015–2016 całość aktywów trwałych spółki MrGarden przypisana została Polsce (zakład był w trakcie budowy i nie prowadził sprzedaży). Natomiast w roku 2016–2017 ok. 85% aktywów trwałych tej spółki zostało przeniesionych do pozycji Wielkiej Brytanii zgodnie ze strukturą przychodów ze sprzedaży.

Tabela nr 1.4. **Informacje dotyczące głównych klientów** (tys. PLN)

Klient	od 01.10.2016 do 30.09.2017		od 01.10.2015 do 30.09.2016	
	Przychody	Segment	Przychody	Segment
Klient A	67 300	architektura ogrodowa	88 178	architektura ogrodowa
Klient B	40 830	architektura ogrodowa + pellet	39 784	architektura ogrodowa
Klient C	38 212	architektura ogrodowa	38 460	architektura ogrodowa
Klient D	37 500	architektura ogrodowa	37 119	architektura ogrodowa
Klient E	18 823	architektura ogrodowa	29 525	architektura ogrodowa
Ogółem	202 665		233 066	

Nota nr 2.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Tabela nr 2.1. **Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych** (tys. PLN)

Spółka	Siedziba jednostki zależnej	Udział w kapitale podstawowym	30.09.2017		30.09.2016	
			Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości	Cena nabycia	Skumulowana utrata wartości
Zielonogórski Klub Żużlowy SSA	Zielona Góra	32,99%	650	180	650	350
Bilansowa wartość inwestycji				470	300	

Tabela nr 2.2. **Podstawowe dane finansowe jednostek stowarzyszonych** (tys. PLN)

Spółka	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny	Wynik finansowy netto	Przychody ze sprzedaży
Zielonogórski Klub Żużlowy SSA	2 728	1 289	1 425	481	8 970
Razem	2 728	1 289	1 425	481	8 970

Wartość firmy Tabela nr 3.1. **Wartość firmy** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Nabycie Natur System SARL	1 876	1 876
Nabycie Grange Fencing Ltd	22 709	23 230
Razem wartość firmy	24 585	25 106

Tabela nr 3.2. **Zmiana wartości bilansowej wartości firmy** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
<i>Wartość brutto</i>		
Saldo na początek okresu	25 106	28 520
Połączenie jednostek gospodarczych		
Sprzedaż jednostek zależnych (-)		
Różnice kursowe netto z przeliczenia	-521	-3 414
Inne korekty		
Wartość brutto na koniec okresu	24 585	25 106
<i>Odpisy z tytułu utraty wartości</i>		
Saldo na początek okresu	0	0
Odpisy ujęte jako koszt w okresie		
Różnice kursowe netto z przeliczenia		
Inne zmiany		
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	0	0
Wartość firmy – wartość bilansowa na koniec okresu	24 585	25 106

Zgodnie z wymogami stosownych standardów, Zarząd przeprowadził test na utratę wartości wartości firmy według stanu na dzień 30 września 2017 roku.

Na potrzeby przeprowadzenia testu wartości firmy zidentyfikowanej w transakcji objęcia kontroli nad spółką zależną Grange Fencing Ltd. przeprowadzono analizę obecnej i przewidywanej sytuacji tej spółki oraz całej Grupy w kontekście sprzedaży na rynku brytyjskim. W bieżącym okresie nie doszło do rozwiązania współpracy z żadnym z istotnych klientów, których portfel był kluczowym elementem ustalenia wartości nabycia tej spółki, a co za tym idzie wystąpienia wartości firmy.

Po tej analizie i wykonaniu testów Zarząd stwierdził, że nie wystąpiła utrata wartości wartości firmy zidentyfikowanej w transakcji objęcia kontroli nad spółką zależną Grange Fencing Ltd.

Na potrzeby przeprowadzenia testu wartości firmy zidentyfikowanej w transakcji objęcia kontroli nad spółką zależną Natur System SARL, przeprowadzono analizę obecnej i przewidywanej sytuacji tej spółki oraz całej Grupy w kontekście sprzedaży na rynku francuskim, jak również portfela klientów na tym rynku.

Po tej analizie i wykonaniu testów Zarząd stwierdził, że nie wystąpiła utrata wartości wartości firmy zidentyfikowanej w transakcji objęcia kontroli nad spółką zależną Natur System SARL.

Wartości niematerialne i prawne Tabela nr 4.1. **Wartości niematerialne** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
Stan na 30.09.2017					
Wartość bilansowa brutto		2 966	5 100		8 066
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące		-1 596	-4 059		-5 654
Wartość bilansowa netto		1 370	1 041		2 411
Stan na 30.09.2016					
Wartość bilansowa brutto		3 033	4 646		7 679
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące		-1 427	-3 426		-4 853
Wartość bilansowa netto		1 606	1 220		2 826

Tabela nr 4.2. **Zmiana wartości bilansowej wartości niematerialnych** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
za okres od 01.10.2016 do 30.09.2017					
Wartość bilansowa netto na dzień 01.10.2016	0	1 606	1 220	0	2 826
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych					
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)			455		455
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)					
Amortyzacja (-)		-201	-634		-835
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)		-35			-35
Wartość bilansowa netto na 30.09.2017		1 370	1 041	0	2 411
za okres od 01.10.2015 do 30.09.2016					
Wartość bilansowa netto na dzień 01.10.2015	0	2 077	1 484	0	3 561
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)			335		335
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)					
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)					
Amortyzacja (-)		-228	-599		-827
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)		-243			-243
Wartość bilansowa netto na 30.09.2016	0	1 606	1 220	0	2 826

Tabela nr 4.3. **Amortyzacja wartości niematerialnych** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Koszt własny sprzedaży	768	762
Koszty ogólnego zarządu	22	21
Koszty sprzedaży	45	45
Razem amortyzacja wartości niematerialnych	835	828

Nie występują wartości niematerialne, dla których tytuł prawny podlega ograniczeniu.

Nota nr 5.

Rzeczowe aktywa trwałe

Tabela nr 5.1. **Rzeczowe aktywa trwałe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 30.09.2017							
Wartość bilansowa brutto	20 520	286 843	300 206	33 298	7 662	14 839	663 368
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące		-51 541	-121 503	-14 929	-5 175		-193 148
Wartość bilansowa netto	20 520	235 302	178 703	18 369	2 487	14 839	470 220
Stan na 30.09.2016							
Wartość bilansowa brutto	20 492	240 398	214 801	32 582	6 166	105 099	619 538
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące		-43 262	-108 575	-13 270	-4 519		-169 626
Wartość bilansowa netto	20 492	197 136	106 226	19 312	1 647	105 099	449 912

Tabela nr 5.2. **Zmiany rzeczowych aktywów trwałych** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
za okres od 01.10.2016 do 30.09.2017							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.10.2016	20 492	197 136	106 226	19 312	1 647	105 099	449 912
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)		2 216	1 825	76	187	56 414	60 718
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)		-10	-2 383	-930		-798	-4 135
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	28	44 317	96 823	3 298	1 410	-145 876	
Amortyzacja (-)		-8 314	-23 714	-3 378	-741		-36 147
Odwrócenie odpisów aktualizujących			20		12		32
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)		-43	-94	-9	-14		-160
Wartość bilansowa netto na dzień 30.09.2017	20 520	235 302	178 703	18 369	2 487	14 839	470 220
za okres od 01.10.2015 do 30.09.2016							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.10.2015	20 492	133 985	89 738	6 508	2 892	35 934	289 549
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)						186 437	186 437
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)		60 990	16 480	372	34	-82 692	-4 816
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)		7 198	13 662	14 228	-508	-34 580	
Amortyzacja (-)		-4 823	-12 785	-1 707	-557		-19 872
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)		-7	-549				-556
Odwrócenie odpisów aktualizujących			41				41
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)		-207	-361	-89	-214		-871
Wartość bilansowa netto na dzień 30.09.2016	20 492	197 136	106 226	19 312	1 647	105 099	449 912

Tabela nr 5.3. **Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Koszt własny sprzedaży	32 726	16 900
Koszty ogólnego zarządu	3 090	2 479
Koszty sprzedaży	331	493
Razem amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	36 147	19 872

Tabela nr 5.4. **Rzeczowe aktywa trwałe i nieruchomości inwestycyjne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań** (tys. PLN)

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	Wartość bilansowa na dzień 30.09.2017	Wartość bilansowa na dzień 30.09.2016
Hipoteka kaucyjna, zwykła oraz łączna na rzecz Banku Zachodniego WBK z tyt. zawartych umów kredytowych		23 925
Hipoteka umowna na rzecz mBank SA z tyt. zawartych umów kredytowych	11 926	
Hipoteka łączna na rzecz mBank (dawniej BRE Bank SA) z tyt. zawartej umowy kredytowej		20 722
Hipoteka na rzecz Skarbu Państwa	808	943
Hipoteka umowna na rzecz BGŻ BNP PARIBAS z tyt. zawartych umów kredytowych	14 014	
Hipoteka na rzecz PKO BP	107 455	72 114
Zastaw na maszynach na rzecz PKO BP	122 223	116 555
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	256 426	234 259

Wartości w tabeli zostały zaprezentowane w wysokości zobowiązania, którego zabezpieczenie stanowi rzeczowe aktywa trwałe i nieruchomości inwestycyjne.

Tabela nr 5.5. **Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych w leasingu finansowym** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Razem
Stan na 30.09.2017					
Wartość bilansowa brutto			2 659	1 320	3 979
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące			-527	-210	-737
Wartość bilansowa netto	0	0	2 132	1 110	3 242
Stan na 30.09.2016					
Wartość bilansowa brutto	1 026	12 976	3 660	1 320	18 982
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące		-2 612	-810	-70	-3 492
Wartość bilansowa netto	1 026	10 364	2 850	1 250	15 490

Tabela nr 5.6. **Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
Stan na 30.09.2017				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	1 065	1 443		2 508
Koszty finansowe (-)	-32	-17		-49
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	1 033	1 426	0	2 459
Stan na 30.09.2016				
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	2 447	2 429		4 876
Koszty finansowe (-)	-56	-46		-102
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	2 391	2 383	0	4 774

Tabela nr 5.7. **Charakterystyka zobowiązań finansowych (leasing) wycenianych według zamortyzowanego kosztu** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Waluta	Oprocentowanie	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
			w walucie	w PLN	krótkoterminowe	długoterminowe
Stan na 30.09.2017						
Umowy leasingu do 1 roku	PLN	zmienne	28	28	28	
Umowy leasingu od 2 do 3 lat	EUR	zmienne	564	2 431	1 005	1 426
Leasing finansowy na dzień 30.09.2017				2 459	1 033	1 426
Stan na 30.09.2016						
Umowy leasingu do 1 roku	EUR	zmienne	316	1 363	1 363	
Umowy leasingu od 1 do 2 lat	PLN	zmienne	62	63	36	27
Umowy leasingu od 3 do 4 lat	EUR	zmienne	776	3 348	992	2 356
Leasing finansowy na dzień 30.09.2016				4 774	2 391	2 383

Nota nr 6.

Nieruchomości inwestycyjne

Tabela nr 6.1. **Nieruchomości inwestycyjne** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Wartość bilansowa netto na początek okresu	20 368	20 863
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych		
Nabycie nieruchomości		
Aktywowanie późniejszych nakładów		
Sprzedż spółki zależnej (-)		
Likwidacja nieruchomości (-)	-280	-1 141
Inne zmiany (reklasyfikacje, przeniesienia itp.)	270	
Amortyzacja (-)	-479	-499
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości (-)		
Odwrocenie odpisów aktualizujących	30	1 145
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)		
Wartość bilansowa netto na koniec okresu, w tym:	19 909	20 368
Wartość bilansowa brutto	25 062	29 234
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	-5 183	-8 866
Wartość godziwa nieruchomości:		
Wartość nieruchomości, dla których można określić wartość godziwą, w tym:	19 909	20 368
– poziom 1		
– poziom 2		
– poziom 3	19 909	20 368

Aktywa i zobowiązania finansowe Tabela nr 7.1. **Aktywa finansowe w podziale na kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39						Poza	Razem
	PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	MSR39	
Stan na 30.09.2017								
<i>Aktywa trwałe:</i>								
Należności i pożyczki							198	198
Pochodne instrumenty finansowe								
<i>Aktywa obrotowe:</i>								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	80 418						12 843	93 261
Pożyczki								
Pochodne instrumenty finansowe			900					900
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe								
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	71 657							71 657
Kategoria aktywów finansowych razem	152 075	900					13 041	166 016
Stan na 30.09.2016								
<i>Aktywa trwałe:</i>								
Należności i pożyczki	211							211
Pochodne instrumenty finansowe								
<i>Aktywa obrotowe:</i>								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	88 963						17 361	106 324
Pożyczki								
Pochodne instrumenty finansowe			10 246					10 246
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe								
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19 063							19 063
Kategoria aktywów finansowych razem	108 237	10 246					17 361	135 844

(PiN) – Pożyczki i należności**(AWG-O)** – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – przeznaczone do obrotu (MSR 39.9 def. kategorii pkt a)**(AWG-W)** – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (MSR 39.9 – def. kategorii pkt b)**(IUTW)** – Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności**(ADS)** – Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży**(IPZ)** – Instrumenty pochodne zabezpieczające**(Poza MSR39)** – Aktywa poza zakresem MSR 39

Tabela nr 7.2. **Zobowiązania finansowe w podziale na kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39					Razem
	ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	Poza MSR39	
Stan na 30.09.2017						
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne			200 424			200 424
Leasing finansowy					1 426	1 426
Pochodne instrumenty finansowe	587					587
Pozostałe zobowiązania			1 403			1 403
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozost. zobowiązania			54 913		2 437	57 350
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne			50 274			50 274
Leasing finansowy					1 033	1 033
Pochodne instrumenty finansowe	111					111
Kategoria zobowiązań finansowych razem	698	0	307 014	0	4 896	312 608
Stan na 30.09.2016						
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne			203 305			203 305
Leasing finansowy					2 383	2 383
Pochodne instrumenty finansowe	1 499					1 499
Pozostałe zobowiązania			1 653			1 653
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozost. zobowiązania			56 175		1 574	57 749
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne			24 617			24 617
Leasing finansowy					2 391	2 391
Pochodne instrumenty finansowe	5 089					5 089
Kategoria zobowiązań finansowych razem	6 588	0	285 750	0	6 348	298 686

(ZWG-O) – Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – przeznaczone do obrotu (MSR 39.9 def. kategorii pkt a)

(ZWG-W) – Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (MSR 39.9 – def. kategorii pkt b)

(ZZK) – Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

(IPZ) – Instrumenty pochodne zabezpieczające

(Poza MSR39) – Zobowiązania poza zakresem MSR 39

Tabela nr 7.3. **Należności i pożyczki** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
<i>Aktywa trwałe:</i>		
Należności	198	211
Pożyczki		
Należności i pożyczki długoterminowe	198	211
<i>Aktywa obrotowe:</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	93 261	106 324
Pożyczki		
Należności i pożyczki krótkoterminowe	93 261	106 324
Należności i pożyczki, w tym:	93 459	106 535
należności	93 459	106 535
pożyczki		

Tabela nr 7.4. **Instrumenty pochodne** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Instrumenty pochodne handlowe		
Instrumenty pochodne zabezpieczające		
Instrumenty pochodne długoterminowe		
Instrumenty pochodne handlowe	900	10 246
Instrumenty pochodne zabezpieczające		
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	900	10 246
Aktywa – instrumenty pochodne	900	10 246
Instrumenty pochodne handlowe	587	1 499
Instrumenty pochodne zabezpieczające		
Instrumenty pochodne długoterminowe	587	1 499
Instrumenty pochodne handlowe	111	5 089
Instrumenty pochodne zabezpieczające		
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	111	5 089
Zobowiązania – instrumenty pochodne	698	6 588

Tabela nr 7.5. **Charakterystyka instrumentów pochodnych** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Waluta	Nominał transakcji w walucie	Wartość bilansowa instrumentów (PLN)		Czas transakcji [dni]	
			Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	od	do
Stan na 30.09.2017						
Forward mBank	EUR	5 500	88	20	17	361
Forward BGŻ BNP Paribas	EUR	5 000		48	276	361
IRS mBank	EUR	3 923		31	1	730
IRS BGŻ BNP Paribas	EUR	4 992		44	1	730
Forward BGŻ BNP Paribas	GBP	2 000	48		297	361
IRS PKO BP	EUR	20 557		488		2 284
Forward PKO BP	GBP	5 000	764	43	12	361
IRS PKO BP	GBP	18 209		24		1 704
Instrumenty pochodne razem			900	698		
Stan na 30.09.2016						
Forward mBANK	EUR	14 000	1 980	11	6	249
Forward BZ WBK	EUR	5 740	657	5	34	200
Forward PEKAO	EUR	8 500	1 318		83	284
Opcje waniliowa BZ WBK	EUR	1 700	44	209	13	255
Forward PKO BP	GBP	5 000	6 247	4 864	34	283
IRS PKO BP	EUR	18 639		1 499		2 649
Instrumenty pochodne razem			10 246	6 588		

Tabela nr 7.6. **Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Zobowiązania krótkoterminowe		Zobowiązania długoterminowe	
	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016
<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:</i>				
Kredyty w rachunku kredytowym	41 167	20 440	193 090	196 015
Kredyty w rachunku bieżącym	9 038	4 082	9	
Pożyczki	69	95	7 325	7 290
Pozostałe				
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	50 274	24 617	200 424	203 305
<i>Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat</i>				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem	50 274	24 617	200 424	203 305

Tabela nr 7.7. **Charakterystyka zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Waluta	Oprocentowanie	Termin wymagalności	Wartość bilansowa		Zobowiązanie	
				w walucie	w PLN	krótkoterminowe	długoterminowe
Stan na 30.09.2017							
Kredyty obrotowe WTT	EUR	zmiennie	30-09-2019	2 768	11 926	5 966	5 960
Kredyty inwestycyjne	EUR	zmiennie	30-09-2019	3 252	14 014	4 998	9 016
Kredyty w rachunku kredytowym	EUR	zmiennie	13-08-2027	18 704	80 597	54	80 543
Kredyty w rachunku kredytowym	GBP	zmiennie	13-08-2027	17 387	84 923	24 342	60 581
Kredyty w rach. bieżącym	GBP	zmiennie	13-08-2019	1 792	8 754	8 754	
Pożyczka	PLN	zmiennie	31-12-2021	7 394	7 394	69	7 325
Kredyt akwizycyjny	GBP	zmiennie	08-11-2021	8 822	43 090	6 091	36 999
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 30.09.2017				250 698	1 250 698	50 274	200 424
Stan na 30.09.2016							
Kredyty w rach. bieżącym	EUR	zmiennie	30-11-2016	945	4 077	4 077	
Kredyty obrotowe WTT	EUR	zmiennie	30-09-2019	4 402	18 980	6 897	12 083
Kredyty inwestycyjne	EUR	zmiennie	30-09-2019	5 019	21 641	7 267	14 374
Pożyczki factoringowe	PLN	stałe	nieokreślony	26	26	26	
Kredyty w rachunku kredytowym	PLN	zmiennie	13-05-2017	210	210	210	
Kredyty w rachunku kredytowym	EUR	zmiennie	13-08-2027	11 975	51 634		51 634
Kredyty w rachunku kredytowym	GBP	zmiennie	13-08-2027	14 840	74 145		74 145
Kredyty w rach. bieżącym	EUR	zmiennie	30-09-2017	1	5	5	
Pożyczka	PLN	zmiennie	31-12-2021	7 358	7 358	68	7 290
Kredyt akwizycyjny	GBP	zmiennie	08-11-2021	9 986	49 846	6 067	43 779
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem wg stanu na dzień 30.09.2016				227 922	227 922	24 617	203 305

Tabela nr 7.8. **Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym w leasingu	256 426	234 258
Aktywa finansowe (inne niż należności)	808	943
Zapasy	61 048	42 031
Należności z tytułu dostaw i usług i inne	35 274	33 100
Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie razem	353 556	310 767

Wartości w tabeli zostały zaprezentowane w wysokości zobowiązania, którego zabezpieczenie stanowi dany element majątkowy.

Tabela nr 7.9. **Udzielone zabezpieczenia spłaty zobowiązań (wg rodzaju)** (tys. PLN)

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia	
	30.09.2017	30.09.2016
Hipoteka umowna na nieruchomościach	193 788	132 009
Hipoteka kaucyjna na nieruchomościach		52 836
Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach	122 223	116 555
Zastaw rejestrowy na zapasach oraz umowy przewłaszczenia zapasów	218 743	135 028
Cesja wierzytelności	35 274	33 180
Cesja praw z polis ubezpieczenia	tak	tak
Weksle z deklaracją wekslową	226 768	147 695
Weksle z deklaracją wekslową UK Investment	7 393	7 358
Pełnomocnictwo do dysponowania obecnymi i przyszłymi wpływami na rachunek bankowy	tak	tak
Oświadczenie o poddaniu się egzekucji	796 204	1 038 693
Poręczenia kredytów MrGarden	165 520	119 123
Poręczenia kredytów SB Grange Holding	42 797	57 030

Tabela nr 7.10. **Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych** (tys. PLN)

Klasa instrumentu finansowego	30.09.2017	30.09.2016
	Wartość godziwa	Wartość godziwa
Aktywa:		
Pożyczki		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	80 616	89 174
Pochodne instrumenty finansowe	900	10 246
Papiery dłużne		
Akcje spółek notowanych		
Udziały, akcje spółek nienotowanych	470	300
Jednostki funduszy inwestycyjnych		
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	71 657	19 063
Zobowiązania:		
Kredyty w rachunku kredytowym	234 257	216 455
Kredyty w rachunku bieżącym	9 047	4 082
Pożyczki	7 394	7 385
Dłużne papiery wartościowe		
Leasing finansowy	2 459	4 773
Pochodne instrumenty finansowe	698	6 588
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	56 316	57 828

Według oceny Grupy wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej, nie różni się istotnie od wartości bilansowych. Jest to spowodowane głównie krótkim terminem zapadalności.

W roku zakończonym 30 września 2017 roku, ani też roku zakończonego dnia 30 września 2016 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem hierarchii wartości godziwej.

Podatek odroczony Tabela nr 8.1. **Odroczony podatek dochodowy** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
<i>Saldo na początek okresu:</i>		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35 365	21 750
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18 472	15 000
Podatek odroczony per saldo na początek okresu	16 893	6 750
<i>Zmiana stanu w okresie wpływająca na:</i>		
Rachunek zysków i strat (+/-)	6 463	10 143
Inne całkowite dochody (+/-)		
Rozliczenie połączenia jednostek gospodarczych		
Pozostałe (w tym różnice kursowe netto z przeliczenia)	-13	
Podatek odroczony per saldo na koniec okresu, w tym:	23 343	16 893
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	36 665	35 365
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	13 322	18 472

Tabela nr 8.2. **Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego** (tys. PLN)

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	rozliczenie połączenia	
Stan na 30.09.2017					
<i>Aktywa:</i>					
Wartości niematerialne	13 215	-1 231			11 984
Rzeczowe aktywa trwałe		182			182
Nieruchomości inwestycyjne	77	5			82
Zapasy	274	109			383
Należności z tytułu dostaw i usług	850	-29			821
Inne aktywa	750	-692			58
<i>Zobowiązania:</i>					
Rezerwy na świadczenia pracownicze	365	346			711
Pozostałe rezerwy	13				13
Pochodne instrumenty finansowe	1 252	-1 119			133
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		2			2
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	912	94			1 006
Inne zobowiązania	5 142	-419			4 723
<i>Inne:</i>					
Ulga SSE	12 424	483			12 907
Nierozliczone straty podatkowe	91	3 593		-24	3 660
Razem	35 365	1 324		-24	36 665
Stan na 30.09.2016					
<i>Aktywa:</i>					
Wartości niematerialne	13 837	-622			13 215
Nieruchomości inwestycyjne	165	-88			77
Zapasy	809	-535			274
Należności z tytułu dostaw i usług	955	-105			850
Inne aktywa	413	337			750
<i>Zobowiązania:</i>					
Rezerwy na świadczenia pracownicze	346	19			365
Pozostałe rezerwy	13				13
Pochodne instrumenty finansowe	232	1 020			1 252
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług					
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	336	576			912
Inne zobowiązania	4 558	584			5 142
<i>Inne:</i>					
Ulga SSE		12 424			12 424
Nierozliczone straty podatkowe	86	5			91
Razem	21 750	13 615	0	0	35 365

Tabela nr 8.3. **Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego** (tys. PLN)

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	inne dochody całkowite	rozliczenie połączenia	
Stan na 30.09.2017					
<i>Aktywa:</i>					
Wartości niematerialne	794	-703			91
Rzeczowe aktywa trwałe	15 319	-2 267		-11	13 041
Nieruchomości inwestycyjne					
Pochodne instrumenty finansowe	1 947	-1 776			171
Należności z tytułu dostaw i usług					
Inne aktywa	397	-397			
<i>Zobowiązania:</i>					
Pochodne instrumenty finansowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług					
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	15	4			19
Inne zobowiązania					
Razem	18 472	-5 139		-11	13 322
Stan na 30.09.2016					
<i>Aktywa:</i>					
Wartości niematerialne	330	464			794
Rzeczowe aktywa trwałe	13 538	1 781			15 319
Nieruchomości inwestycyjne					
Pochodne instrumenty finansowe	560	1 387			1 947
Należności z tytułu dostaw i usług					
Inne aktywa	557	-160			397
<i>Zobowiązania:</i>					
Pochodne instrumenty finansowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług					
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	15				15
Inne zobowiązania					
Razem	15 000	3 472	0	0	18 472

Nota nr 9.

Zapasy

Tabela nr 9.1. **Struktura zapasów** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Materiały	19 755	21 365
Półprodukty i produkcja w toku	17 873	12 890
Wyroby gotowe	57 710	41 153
Towary	113	11
Wartość bilansowa zapasów razem	95 451	75 419

Tabela nr 9.2. **Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Koszty ujęte w okresie sprawozdawczym	340 490	160 659

Tabela nr 9.3. **Odpisy aktualizujące wartość zapasów** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Stan na początek okresu	1 556	3 186
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	1 256	81
Odpisy odwrócone w okresie (-)		-188
Odpisy wykorzystane w okresie (-)		-1 523
Stan na koniec okresu	2 812	1 556

Tabela nr 9.4. **Zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Zabezpieczenie kredytów obrotowych	61 048	42 031
Wartość bilansowa zapasów razem	61 048	42 031

Nota nr 10.

Należności

Tabela nr 10.1. **Należności długoterminowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Kaucje wpłacone z innych tytułów		
Pozostałe należności	198	211
Odpisy aktualizujące wartość należności (-)		
Należności długoterminowe	198	211

Tabela nr 10.2. **Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
<i>Aktywa finansowe (MSR 39):</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług	79 831	88 750
Odpisy aktualizujące wart. należności z tytułu dostaw i usług (-)	-169	-18
Należności z tytułu dostaw i usług netto	79 662	88 732
Należności ze sprzedaży aktywów trwałych	14	
Inne należności	4 419	4 063
Odpisy aktualizujące wart. pozost. należności finansowych (-)	-3 677	-3 832
Pozostałe należności finansowe netto	756	231
Należności finansowe	80 418	88 963
<i>Aktywa niefinansowe (poza MSR 39):</i>		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	12 681	17 162
Przedpłaty i zaliczki	501	460
Pozostałe należności niefinansowe	102	180
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych (-)	-441	-441
Należności niefinansowe	12 843	17 361
Należności krótkoterminowe razem	93 261	106 324

Tabela nr 10.3. **Odpisy aktualizujące wartość krótkoterminowych należności finansowych** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Stan na początek okresu	3 850	4 191
Odpisy ujęte jako koszt w okresie		
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	-151	-341
Odpisy wykorzystane (-)		
Inne zmiany	147	
Stan na koniec okresu	3 846	3 850

Tabela nr 10.4. **Bieżące i zaległe krótkoterminowe należności finansowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017		30.09.2016	
	Bieżące	Zaległe	Bieżące	Zaległe
Należności z tytułu dostaw i usług	59 290	20 541	79 457	9 469
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	-49	-120		-18
Należności z tytułu dostaw i usług netto	59 241	20 421	79 457	9 451
Pozostałe należności finansowe	756	3 677	55	3 832
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności (-)		-3 677		-3 832
Pozostałe należności finansowe netto	756	0	55	0
Należności finansowe	59 997	20 421	79 512	9 451

Tabela nr 10.5. **Analiza wiekowa zaległych krótkoterminowych należności finansowych nie objętych odpisem** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017		30.09.2016	
	Należności z tyt. dostaw i usług	Pozostałe należności finansowe	Należności z tyt. dostaw i usług	Pozostałe należności finansowe
<i>Należności krótkoterminowe zaległe:</i>				
do 1 miesiąca	12 472		6 979	
od 1 do 6 miesięcy	6 298		2 444	
od 6 do 12 miesięcy	1 326		28	
powyżej roku	325			
Zaległe należności finansowe	20 421		9 451	

Tabela nr 10.6. **Należności stanowiące zabezpieczenie zobowiązań** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Należności stanowiące zabezpieczenie kredytów obrotowych	35 274	33 309

Nota nr 11.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty Tabela nr 11.1. **Środki pieniężne i ich ekwiwalenty** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Środki pieniężne na rachunkach bankowych PLN	14 365	18 012
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	52 391	1 001
Środki pieniężne w kasie	18	18
Depozyty krótkoterminowe	4 858	7
Inne	25	25
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	71 657	19 063

Tabela nr 11.2. **Środki pieniężne podlegające ograniczeniom w dysponowaniu** (tys. PLN)

W Grupie nie występują w okresie objętym sprawozdaniem, jak również nie występowały w okresach porównawczych środki pieniężne podlegające ograniczeniom w dysponowaniu.

Kapitały własne Tabela nr 12.1. **Kapitał podstawowy** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Liczba akcji (szt.)	29 364 215	27 896 005
Wartość nominalna akcji (PLN)	1,00	1,00
Kapitał podstawowy (tys. PLN)	29 364	27 896

Tabela nr 12.2. **Uzgodnienie zmian liczby akcji**

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
<i>Akcje wyemitowane i w pełni opłacone:</i>		
Liczba akcji na początek okresu	27 896 005	27 896 005
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)		
Emisja akcji	1 468 210	
Umorzenie akcji (-)		
Liczba akcji na koniec okresu	29 364 215	27 896 005

W dniu 23.05.2014 Nadzwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy Stelmet sp. z o.o. S.K.A. podjęło uchwałę o przekształceniu Spółki w spółkę jawną pod firmą „Stelmet spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka jawna” (akt notarialny Rep. A nr 18212/2014) – skrócona nazwa Stelmet sp. z o.o. sp.j. Akcje obu akcjonariuszy zostały przekształcone na wkłady w przekształconej spółce.

W dniu 11.08.2015 Zebranie Wspólników Stelmet sp. z o.o. sp.j. podjęło uchwałę o przekształceniu Spółki w spółkę akcyjną pod firmą „Stelmet Spółka Akcyjna” (akt notarialny Rep. A nr 4253/2015) – skrócona nazwa Stelmet S.A.

Z dokumentów przekształceniowych wynika, że kapitał przekształconej spółki akcyjnej wyniósł 24.972.954 zł i będzie się składał z 24.972.954 akcji zwykłych imiennych serii A wartości nominalnej 1 zł każda. Wkładu obu wspólników zostały przekształcone w akcje w przekształconej spółce.

W dniu 01.09.2015 przekształcenie zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka przekształcona została zarejestrowana nad numerem KRS 000057298.

W dniu 16.09.2015 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (NWZA) pojęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji 2.923.051 akcji zwykłych imiennych serii B o wartości nominalnej 1 zł każda. Cena emisyjna tych akcji wyniosła 65.592.009,27 zł.

Akcje zostały objęte w dniu 30.09.2015 przez jednego z dotychczasowych akcjonariuszy w formie wkładów niepieniężnych i pieniężnych. Wkład niepieniężnych obejmowała 100% udziałów w spółce UK Investment sp. z o.o. (KRS 0000520182) oraz 100% udziałów w spółce MrGarden sp. z o.o. (KRS 0000511160).

W dniu 16.10.2015 podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

W dniu 29.09.2016 Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki dominującej podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę nie niższą niż 1 zł oraz nie wyższą niż 1.468.210 zł poprzez emisje nie mniej niż 1, ale nie więcej niż 1.468.210 akcji zwykłych na okaziciela serii C o wartości nominalnej 1 zł każda. Akcje te zostały zaoferowane w ofercie publicznej na zasadach określonych w prospekcie emisyjnym.

W dniu 17.10.2016 dokonano przydziału akcji serii C w ofercie publicznej.

Dnia 20.10.2016 Zarząd Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie podjął uchwałę w sprawie dopuszczenia do obrotu giełdowego na Głównym Rynku GPW akcji Stelmet S.A. serii A, B i C oraz praw do akcji serii C.

Następnie, w dniu 24.10.2016 podjęta została uchwała w sprawie wprowadzenia akcji i PDA do obrotu giełdowego, zgodnie z którą pierwszy dzień notowań został wyznaczony na 25 października 2016 r.

W dniu 10.11.2016 Krajowy Rejestr Sądowy dokonał rejestracji podwyższeniu kapitału Spółki o akcje serii C o wartości nominalnej 1.468.210 PLN.

Tabela nr 12.3. **Kapitał podstawowy (rodzaje akcji) na dzień 30.09.2017**

Seria / emisja	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej [w PLN]	Sposób pokrycia kapitału
akcje zwykłe imienne serii A	Brak	Brak	24.972.954	24.972.954	przekształcenie
akcje zwykłe imienne serii B	Brak	Brak	2.923.051	2.923.051	aport
akcje zwykłe imienne serii C	Brak	Brak	1.468.210	1.468.210	środki pieniężne
Razem			29 364 215	29 364 215	

Tabela nr 12.4. **Kapitał podstawowy (struktura własności) (tys. PLN)**

Wyszczególnienie	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale
<i>Stan na 30.09.2017</i>				
Stanisław Bieńkowski poprzez Rainbow Fund 2 FIZ	23 468 418	23 468 418	23 468	79,9%
Stanisław Bieńkowski poprzez Stelmet sp. z o.o.	22 954	22 954	23	0,1%
Nationale-Nederlanden PTE SA	1 481 739	1 481 739	1 482	5,0%
Pozostali akcjonariusze	4 391 104	4 391 104	4 391	15,0%
Razem	29 364 215	29 364 215	29 364	100,0%
<i>Stan na 30.09.2016</i>				
Stanisław Bieńkowski poprzez Rainbow Fund 2 FIZ	27 873 051	27 873 051	27 873	99,92%
Stanisław Bieńkowski poprzez Stelmet sp. z o.o.	22 954	22 954	23	0,08%
Razem	27 896 005	27 896 005	27 896	100,00%

Tabela nr 12.5. **Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej (tys. PLN)**

Wyszczególnienie	Cena emisyjna (PLN)	Liczba akcji	Skonsolidowana wartość emisji	Wartość nominalna (-)	Koszty emisji (-)	Nadwyżka ze sprzedaży akcji
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 30.09.2015						14 432
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 30.09.2016 roku						14 432
Emisja akcji serii C	31	1 468 210	45 515	-1 468	-1 047	42 999
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 30.09.2017 roku						57 431

Tabela nr 12.6. **Pozostałe kapitały** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Kapitał tworzony z zysków lat poprzednich	Skumulowane inne dochody całkowite wg tytułów:			Pozostałe kapitały razem
		Przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych	Instrumenty zabezpieczające przepływy pien.	Inne dochody całkowite razem	
Saldo na dzień 30.09.2015 roku	186 761	19 479	0	19 479	206 240
Wycena opcji (program płatności akcjami)					
Przeniesienie do zysków zatrzymanych	61 054				61 054
Saldo na dzień 30.09.2016 roku	247 815	19 479	0	19 479	267 294
Wycena opcji (program płatności akcjami)					
Przeniesienie do zysków zatrzymanych	46 983				46 983
Saldo na dzień 30.09.2017 roku	294 798	19 479	0	19 479	314 277

Tabela nr 12.7. **Zmiany udziałów niedających kontroli** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Saldo na początek okresu	0	778
<i>Zmiana struktury Grupy (transakcje z mniejszością):</i>		
Nabycie przez Grupę udziałów niedających kontroli (-)		-89
Sprzedaż jednostek zależnych poza Grupę – rozliczenie udziałów mniejszości (-)		
Wypłata dywidendy		
<i>Dochody całkowite:</i>		
Zysk (strata) netto za okres (+/-)		
Inne całkowite dochody za okres (po opodatkowaniu) (+/-)		-709
Inne zmiany		20
Saldo udziałów mniejszości na koniec okresu	0	0

Zobowiązania i rezerwy pracownicze Tabela nr 13.1. **Koszty świadczeń pracowniczych** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Koszty wynagrodzeń	100 060	95 015
Koszty ubezpieczeń społecznych	17 593	13 209
Koszty programów płatności akcjami		
Koszty przyszłych świadczeń (rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne)	1 046	474
Koszty świadczeń pracowniczych razem	118 699	108 698

Tabela nr 13.2. **Zmiana stanu rezerw na inne świadczenia pracownicze** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Rezerwy na inne świadczenia pracownicze			
	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalne	pozostałe	razem
za okres od 01.10.2016 do 30.09.2017				
Stan na początek okresu	0	773	42	815
<i>Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat:</i>				
Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia				
Zyski (-) lub straty (+) aktuarialne		292		292
<i>Zmiany bez wpływu na rachunek zysków i strat:</i>				
Wypłacone świadczenia (-)			-42	-42
Pozostałe zmiany				
Wartość bieżąca rezerw na dzień 30.09.2017	0	1 065	0	1 065
za okres od 01.10.2015 do 30.09.2016				
Stan na początek okresu		531		531
<i>Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat:</i>				
Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia			42	42
Zyski (-) lub straty (+) aktuarialne		242		242
<i>Zmiany bez wpływu na rachunek zysków i strat:</i>				
Wypłacone świadczenia (-)				
Pozostałe zmiany				
Wartość bieżąca rezerw na dzień 30.09.2016	0	773	42	815

Tabela nr 13.3. **Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe		Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	
	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	5 878	3 414		
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	5 147	4 855		
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	2 064	1 272		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	13 089	9 541	0	0
Rezerwy na odprawy emerytalne	132	111	933	662
Pozostałe rezerwy		42		
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	132	153	933	662
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych razem	13 221	9 694	933	662

Nota nr 14.

RezerwyTabela nr 14.1. **Pozostałe rezerwy** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Rezerwy krótkoterminowe		Rezerwy długoterminowe	
	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016
Rezerwy na sprawy sądowe				
Rezerwy na straty z umów budowlanych				
Rezerwy na koszty restrukturyzacji	198	3 134		
Inne rezerwy	71	282		
Pozostałe rezerwy razem	269	3 416	0	0

Tabela nr 14.2. **Zmiana stanu pozostałych rezerw** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Rezerwy na:			
	sprawy sądowe	koszty restrukturyzacji	inne	razem
za okres od 01.10.2016 roku do 30.09.2017				
Stan na początek okresu	0	3 134	282	3 416
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie			5	5
Wykorzystanie rezerw (-)		-2 866	-216	-3 082
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych				
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)		-70		-70
Stan rezerw na dzień 30.09.2017 roku	0	198	71	269
za okres od 01.10.2015 roku do 30.09.2016 roku				
Stan na początek okresu			731	731
Zwiększenie rezerw ujęte jako koszt w okresie		3 498	216	3 714
Wykorzystanie rezerw (-)			-647	-647
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych				
Pozostałe zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)		-364	-18	-382
Stan rezerw na dzień 30.09.2016 roku	0	3 134	282	3 416

Nota nr 15.

Zobowiązania

Tabela nr 15.1. **Pozostałe zobowiązania długoterminowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	1 403	1 653
Kaucje otrzymane		
Inne zobowiązania finansowe		
Pozostałe zobowiązania długoterminowe razem	1 403	1 653

Tabela nr 15.2. **Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
<i>Zobowiązania finansowe (MSR 39):</i>		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	46 578	44 840
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	7 656	10 495
Inne zobowiązania finansowe	679	840
Zobowiązania finansowe	54 913	56 175
<i>Zobowiązania niefinansowe (poza MSR 39):</i>		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	1 619	1 532
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy		
Inne zobowiązania niefinansowe	818	42
Zobowiązania niefinansowe	2 437	1 574
Zobowiązania krótkoterminowe razem	57 350	57 749

Nota nr 16.

Rozliczenia międzyokresowe

Tabela nr 16.1. **Rozliczenia międzyokresowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Rozliczenia krótkoterminowe		Rozliczenia długoterminowe	
	30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016
<i>Aktywa – rozliczenia międzyokresowe:</i>				
Czynsze najmu	134	55		
Inne koszty opłacone z góry	5 153	4 719		
Aktywa – rozliczenia międzyokresowe razem	5 287	4 774	0	0
<i>Pasywa – rozliczenia międzyokresowe:</i>				
Dotacje otrzymane	262	262	3 091	3 352
Przychody przyszłych okresów	669	596	120	201
Inne rozliczenia (w tym szacowane koszty dotyczące okresu)	22 308	25 212		
Pasywa – rozliczenia międzyokresowe razem	23 239	26 070	3 211	3 553

Przychody i koszty Tabela nr 17.1. **Koszty według rodzaju** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Amortyzacja	36 982	20 700
Zużycie materiałów i energii	257 530	243 700
Usługi obce	99 824	98 786
Podatki i opłaty	7 280	7 382
Świadczenia pracownicze	118 555	108 508
Pozostałe koszty rodzajowe	17 938	12 202
Koszty według rodzaju razem	538 109	491 278
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	297	884
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)	-21 541	10 738
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby (-)		
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	516 865	502 880

Tabela nr 17.2. **Pozostałe przychody operacyjne** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	806	286
Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	42	48
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności	151	
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość zapasów		38
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw		171
Otrzymane kary i odszkodowania	131	96
Dotacje otrzymane	279	262
Nadwyżki inwentaryzacyjne	4 511	2 707
Zwrot nadpłaconych świadczeń publiczno-prawnych	1	1 622
Inne przychody	305	340
Pozostałe przychody operacyjne razem	6 226	5 570

Tabela nr 17.3. **Pozostałe koszty operacyjne** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	479	499
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		621
Odpisy aktualizujące wartość należności		68
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	1 256	43
Utworzenie rezerw i szacowanie kosztów	293	2 313
Zapłacone kary i odszkodowania		15
Niedobory inwentaryzacyjne		579
Darowizny przekazane	69	71
Likwidacja aktywów*	4 077	330
Rezerwa na restrukturyzację		3 134
Inne koszty	644	620
Pozostałe koszty operacyjne razem	6 818	8 293

* Największe kwoty stanowiące tę pozycję dotyczą: 2,4 mln PLN likwidacja maszyn i urządzeń w Grange Fencing w Wielkiej Brytanii w związku z zakończeniem produkcji; 1 mln PLN dotyczy likwidacji zapasów półfabrykatów i wyrobów gotowych, które nie spełniały wymagań jakościowych w trakcie uruchamiania produkcji w MrGarden.

Tabela nr 17.4. **Przychody finansowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
<i>Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (lokaty)	76	28
Pożyczki i należności	1	116
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	77	144
<i>Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	8 273	7 034
Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	8 273	7 034
<i>Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 803	-909
Pożyczki	111	-1 189
Rozrachunki	-1 751	110
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 878	10 281
Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych	2 041	8 293
Inne przychody finansowe	13	74
Przychody finansowe razem	10 404	15 545

W związku ze zmianą w roku bieżącym sposobu prezentacji wyceny wg zamortyzowanego kosztu dotyczącej zobowiązań finansowych skorygowano prezentację za rok poprzedni.

Jednocześnie zdecydowano się prezentować „per saldo” zyski i straty z tyt. różnic kursowych na poziomie rachunku zysków i strat Grupy (wcześniej były prezentowane w taki sposób na poziomie poszczególnych spółek, a nie Grupy).

Powyższe zmiany spowodowały, że zarówno przychody i koszty finansowe roku 2015–2016 obniżyły się o kwotę 5,4 mln PLN. Zmiana prezentacji nie ma wpływu na wyniki Spółki i nie zachodzi konieczność korygowania innych pozycji sprawozdania finansowego.

Tabela nr 17.5. **Koszty finansowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
<i>Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	25	75
Kredyty w rachunku kredytowym	3 888	1 750
Kredyty w rachunku bieżącym	191	107
Pożyczki	272	789
Pożyczka faktoringowa	44	46
Wycena zobowiązań finansowych wg zamortyzowanego kosztu	-411	-280
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	41	32
Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 050	2 519
<i>Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	134	1 499
Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	134	1 499
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	485	350
Prowizje i opłaty od zobowiązań finansowych	419	432
Inne koszty finansowe	146	708
Koszty finansowe razem	5 234	5 508

W związku ze zmianą w roku bieżącym sposobu prezentacji wyceny wg zamortyzowanego kosztu dotyczącej zobowiązań finansowych skorygowano prezentację za rok poprzedni.

Jednocześnie zdecydowano się prezentować „per saldo” zyski i straty z tyt. różnic kursowych na poziomie rachunku zysków i strat Grupy (wcześniej były prezentowane w taki sposób na poziomie poszczególnych spółek, a nie Grupy).

Powyższe zmiany spowodowały, że zarówno przychody i koszty finansowe roku 2015–2016 obniżyły się o kwotę 5,4 mln PLN. Zmiana prezentacji nie ma wpływu na wyniki Spółki i nie zachodzi konieczność korygowania innych pozycji sprawozdania finansowego.

Nota nr 18.

Zyski i podatki

Tabela nr 18.1. **Podatek dochodowy** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
<i>Podatek bieżący:</i>		
Rozliczenie podatku za okres sprawozdawczy	11 690	14 376
Korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy	142	5
Podatek bieżący	11 832	14 381
<i>Podatek odroczony:</i>		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	-6 463	-10 190
Rozliczenie niewykorzystanych strat podatkowych	1 017	46
Podatek odroczony	-5 446	-10 144
Podatek dochodowy razem	6 386	4 237

Tabela nr 18.2. **Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku przed opodatkowaniem z ujętym podatkiem dochodowym** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016	od 01.10.2015
	do 30.09.2017	do 30.09.2016
Wynik przed opodatkowaniem	25 802	71 731
Stawka podatku stosowana przez Spółkę dominującą	19%	19%
Podatek dochodowy wg stawki krajowej Spółki dominującej	4 902	13 629
<i>Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:</i>		
Stosowania innej stawki podatkowej w spółkach Grupy (+/-)	398	87
Przychodów nie podlegających opodatkowaniu (-)	-419	-856
Kosztów trwale nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów (+)	2 451	2 958
Wykorzystania uprzednio nierozpoznanych strat podatkowych (-)		80
Nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od ujemnych różnic przejściowych (+)	273	1 694
Nierozpoznanego aktywa na podatek odroczony od strat podatkowych (+)		111
Rozpoznane aktywa na podatek odroczony z tytułu ulgi	- 1 219	-13 466
Podatek dochodowy	6 386	4 237
Zastosowana średnia stawka podatkowa	25%	6%

Nota nr 19.

Podmioty powiązane

Tabela nr 19.1. **Informacje na temat podmiotów powiązanych – sprzedaż i należności** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Przychody z działalności operacyjnej		Należności	
	od 01.10.2016	od 01.10.2015	30.09.2017	30.09.2016
	do 30.09.2017	do 30.09.2016		
<i>Sprzedaż do:</i>				
Jednostki dominującej				
Jednostki zależnej	1 293		506	
Kluczowego personelu kierowniczego				
Pozostałych podmiotów powiązanych	1 365	6 519		
Razem	2 658	6 519	506	0

Tabela nr 19.2. **Informacje na temat podmiotów powiązanych – zakup i zobowiązania** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Zakup (koszty, aktywa)		Zobowiązania	
	od 01.10.2016	od 01.10.2015	30.09.2017	30.09.2016
	do 30.09.2017	do 30.09.2016		
<i>Zakup od:</i>				
Jednostki dominującej				
Jednostki zależnej				
Jednostki stowarzyszonej				
Kluczowego personelu kierowniczego				
Pozostałych podmiotów powiązanych	1 344	6 469		7 343
Razem	1 344	6 469	0	7 343

Tabela nr 19.3. **Informacje na temat podmiotów powiązanych – pożyczki otrzymane** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017		30.09.2016	
	Otrzymane w okresie	Skumulowane saldo	Otrzymane w okresie	Skumulowane saldo
<i>Pożyczki otrzymane od:</i>				
Jednostki dominującej				
Jednostki zależnej				
Kluczowego personelu kierowniczego				
Pozostałych podmiotów powiązanych		7 393	0	7 384
Razem	0	7 393	0	7 384

Nota nr 20.

Zobowiązania warunkowe i umowy gwarancji finansowych Tabela nr 20.1. **Zobowiązania warunkowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Wobec pozostałych jednostek:		
Inne zobowiązania warunkowe*	2 508	2 246
Pozostałe jednostki razem	2 508	2 246
Zobowiązania warunkowe razem	2 508	2 246

* Dotyczy dotacji otrzymanej w roku 2006 z Ministerstwa Gospodarki na kwotę 5.860 tys. PLN. Dotychczas rozliczono w wyniki Spółki: na dzień 30.09.2017 kwotę 2.508 tys. PLN; na dzień 30.09.2016 kwotę 2.246 tys. PLN.

Nota nr 21.

Zarządzanie ryzykiem

W ramach prowadzonej działalności Grupa jest narażona na szereg ryzyk wśród których można wyróżnić: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności, ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej i inne ryzyka cenowe.

Ryzyko walutowe

Zdecydowana większość przychodów ze sprzedaży jest realizowana w EUR oraz GBP i z tego powodu polskie spółki operacyjne Grupy Stelmet są narażone na ryzyko walutowe. W celu ograniczenia powyższego ryzyka pierwszym rzędzie Grupa stosuje strategię naturalnego zmniejszenia ekspozycji walutowej przez kompensowanie wpływów walutowych z zapłatami w walucie. W tym celu kredyty obrotowe oraz kredyty inwestycyjne są zaciągane w EUR i GBP. Dodatkowo Grupa dla finansowania w postaci kredytów obrotowych, kredytów inwestycyjnych, leasingów korzysta z finansowania w walucie EUR i GBP.

Dla pozostałej otwartej części ekspozycji walutowej Grupa Stelmet wykorzystuje instrumenty finansowe zabezpieczające przed tym ryzykiem m.in. terminowe transakcje walutowe (forward).

Ryzyko płynności

Zmiany w otoczeniu gospodarczym zdecydowanie zwiększyły ryzyko utraty płynności. Grupa stara się minimalizować to ryzyko poprzez stosowanie ujednoliconych warunków współpracy z wieloma bankami udzielającymi finansowania obrotowego oraz dostosowywania limitów kredytowych do przewidywanych potrzeb poszczególnych spółek.

Ryzyko stopy procentowej

W celu ograniczenia ryzyka stopy procentowej spółki Grupy zawierają transakcje IRS ograniczające ryzyko wzrostu rynkowych stóp procentowych. Na dzień bilansowy 30.09.2017 r. Grupa posiadała tego typu zabezpieczenie dla: (a) kredytów inwestycyjnych zaciągniętych przez spółkę MrGarden sp. z o.o. finansujących budowę zakładu produkcji DAO w Grudziądzu oraz (b) kredytów nieodnawialnych zaciągniętych przez spółkę Stelmet SA. Grupa rozważa zawarcie dodatkowych transakcji IRS w przyszłości.

Ryzyko kredytowe

Spółki operacyjne z Grupy Stelmet, narażone w istotnym stopniu na to ryzyko, zawarły umowy ubezpieczenia swoich należności w celu jego ograniczenia. Jednocześnie korzystają z informacji wywiadowni gospodarczych w celu sprawdzenia wiarygodności kredytowej swoich kontrahentów.

Tabela nr 21.1. **Aktywa oraz zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne narażone na ryzyko walutowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Wartość wyrażona w walucie			Wartość po przeliczeniu (tys. PLN)
	tys. EUR	tys. USD	tys. GBP	
Stan na 30.09.2017				
<i>Aktywa finansowe (+):</i>				
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozost. należności finans.	7 938			34 206
Pozostałe aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11 786	18	319	52 041
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-24 724		-19 180	-193 590
Leasing finansowy	-564			-2 431
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	-671		-26	-2 987
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	-6 235	18	-18 886	-114 685
Stan na 30.09.2016				
<i>Aktywa finansowe (+):</i>				
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozost. należności finans.	9 054			39 040
Pozostałe aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	179	5	35	961
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>				
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-22 193		-12 540	-158 349
Leasing finansowy	-1 092			-4 711
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	-1 027		-3	-4 440
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	-15 080	5	-12 508	-127 499

Tabela nr 21.2. **Instrumenty pochodne (aktywa oraz zobowiązania finansowe) narażone na ryzyko walutowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w PLN	
	EUR	GBP
Stan na 30.09.2017		
<i>Pochodne instrumenty finansowe</i>		
Aktywa finansowe (+)	87	812
Zobowiązania finansowe (-)	-142	-556
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	-55	256
Stan na 30.09.2016		
<i>Pochodne instrumenty finansowe</i>		
Aktywa finansowe (+)	3 999	6 247
Zobowiązania finansowe (-)	-224	-4 864
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	3 774	1 383

Tabela nr 21.3. **Aktywa oraz zobowiązania finansowe narażone na ryzyko walutowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Wahania kursu	Wpływ na wynik finansowy:		
		EUR	GBP	razem
Stan na 30.09.2017				
Wzrost kursu walutowego	10%	-7 212	-5 115	-12 327
Spadek kursu walutowego	-10%	7 212	5 115	12 327
Stan na 30.09.2016				
Wzrost kursu walutowego	10%	-19 288	-10 322	-29 610
Spadek kursu walutowego	-10%	19 453	10 322	29 775

Tabela nr 21.4. **Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy		Wpływ na inne dochody całkowite	
		30.09.2017	30.09.2016	30.09.2017	30.09.2016
Wzrost stopy procentowej	1%	7 832	3 533		
Spadek stopy procentowej	1%	-9 424	-2 563		

Tabela nr 21.5. **Aktywa finansowe narażone na ryzyko kredytowe** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Pożyczki		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	80 418	89 174
Pochodne instrumenty finansowe	900	10 246
Papiery dłużne		
Jednostki funduszy inwestycyjnych		
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	71 639	19 044
Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	2 508	2 246
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem	155 465	120 710

Tabela nr 21.6. **Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko płynności** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Krótkoterminowe:		Długoterminowe:			Zobowiązania razem bez dyskonta
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na 30.09.2017						
Kredyty w rachunku kredytowym	20 540	25 210	70 230	52 005	74 257	242 242
Kredyty w rachunku bieżącym*		284	8 763			9 047
Pożyczki	69			7 325		7 394
Faktoring						
Leasing finansowy	559	475	1 426			2 460
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	55 519	114	228	228	228	56 317
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	76 687	26 083	80 647	59 558	74 485	317 460
Stan na 30.09.2016						
Kredyty w rachunku kredytowym	8 694	12 983	76 866	59 419	71 588	229 550
Kredyty w rachunku bieżącym*	4 077	5				4 082
Pożyczki	68	26		7 290		7 384
Faktoring						
Leasing finansowy	1 878	570	1 943	485		4 876
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	56 006	169	233	1 079	341	57 828
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	70 723	13 753	79 042	68 273	71 929	303 720

* Kredyty w rachunku bieżącym zostały wykazane według wartości bilansowej (bez doliczania odsetek) ze względu na fakt, że zadłużenie jest w bardzo zmiennej wartości i nie jest możliwe prawidłowe przewidzenie naliczonych przez banki odsetek. Prezentacja w poszczególnych przedziałach czasowych wynika z daty końcowej, jaka wynika z danej umowy kredytowej.

Tabela nr 21.7. **Instrumenty pochodne (aktywa i zobowiązania finansowe) narażone na ryzyko płynności** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	Krótkoterminowe:		Długoterminowe:			Przepływy razem bez dyskonta
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
Stan na 30.09.2017						
<i>Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach brutto:</i>						
Wydatki (-)						
Wpływy (+)	17 626	63 566				81 192
Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach brutto razem	17 626	63 566				81 192
Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach netto (wpływy (+) / wydatki (-))	-376	-370	-1 095	-516	-50	-2 407
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	17 250	63 196	-1 095	-516	-50	78 785
Stan na 30.09.2016						
<i>Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach brutto:</i>						
Wydatki (-)						
Wpływy (+)	84 491	70 910				155 401
Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach brutto razem	84 491	70 910				155 401
Instrumenty pochodne rozliczane w kwotach netto (wpływy (+) / wydatki (-))	-64	-195	-693	-539	-432	-1 923
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	84 427	70 715	-693	-539	-432	153 478

Termin zapadalności dla wszystkich zawartych instrumentów pochodnych jest krótszy niż rok. Przewidywane przepływy związane z zamknięciem tych transakcji kształtują się na poziomie 81 mln zł i zostaną rozliczone w kwotach brutto. Charakter powyższych instrumentów pochodnych opisuje tabela 7.5.

Tabela nr 21.8. **Linie kredytowe w rachunku bieżącym** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
Przyznane limity kredytowe	177 663	133 788
Wykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	8 754	4 077
Wolne limity kredytowe w rachunku bieżącym	168 909	129 711

Tabela nr 21.9. **Zarządzanie kapitałem** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	30.09.2017	30.09.2016
<i>Kapitał:</i>		
Kapitał własny	453 756	390 162
Pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela		
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy (-)		
Kapitał	453 756	390 162
<i>Źródła finansowania ogółem:</i>		
Kapitał własny	453 756	390 162
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	250 698	227 922
Leasing finansowy	2 459	4 773
Źródła finansowania ogółem	706 913	622 857
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	0,64	0,63
<i>EBITDA</i>		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	20 632	61 694
Amortyzacja	36 982	20 700
EBITDA	57 614	82 394
<i>Dług:</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	250 698	227 922
Leasing finansowy	2 459	4 773
Środki pieniężne (-)	-71 657	-19 063
Dług netto	181 500	213 632
Wskaźnik długu netto do EBITDA	3,15	2,59

Pozostałe wymagane informacje Tabela nr 22.1. **Wybrane dane finansowe wraz z przeliczeniem na euro** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
	tys. PLN		tys. EUR	
Rachunek zysków i strat				
Przychody ze sprzedaży	538 089	567 297	125 382	130 638
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	20 632	61 694	4 808	14 207
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	25 802	71 731	6 012	16 518
Zysk (strata) netto	19 416	67 494	4 524	15 543
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	19 416	68 203	4 524	15 706
Zysk na akcję (PLN)	0,66	2,44	0,15	0,56
Rozwodniony zysk na akcję (PLN)	0,66	2,44	0,15	0,56
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,2916	4,3425
Rachunek przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne z dział. operacyjnej	39 284	113 949	9 154	26 240
Środki pieniężne z dział. inwestycyjnej	-62 284	-185 876	-14 513	-42 804
Środki pieniężne z dział. finansowej	75 756	61 595	17 652	14 184
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	52 756	-10 332	12 293	-2 380
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,2916	4,3425
Bilans				
Aktywa	821 014	750 714	190 530	174 099
Zobowiązania długoterminowe	221 306	231 527	51 358	53 694
Zobowiązania krótkoterminowe	145 952	129 025	33 871	29 922
Kapitał własny	453 756	390 162	105 302	90 483
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	453 756	390 162	105 302	90 483
Kurs PLN / EUR na koniec okresu	X	X	4,3091	4,3120

Tabela nr 22.2. **Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki dominującej** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	w Spółce dominującej		w spółkach zależnych		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
od 01.10.2016 do 30.09.2017					
Stanisław Bieńkowski	1 200	5	200		1 405
Przemysław Bieńkowski	1 020	5			1 025
Andrzej Trybuś	660	3	51		714
Piotr Leszkowicz	528	4	297		829
Razem	3 408	17	548	0	3 973
od 01.10.2015 do 30.09.2016					
Stanisław Bieńkowski	1 200	5			1 205
Przemysław Bieńkowski	1 020	5			1 025
Andrzej Trybuś	660	3	52		715
Razem	2 880	13	52	0	2 945

Tabela nr 22.3. **Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki dominującej** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	W Spółce:		Razem
	Wynagrodzenie	Inne świadczenia	
od 01.10.2016 do 30.09.2017			
Małgorzata Bieńkowska	240	5	245
Dominika Bieńkowska	170	7	177
Paweł Dąbek	60		60
Piotr Łagowski	60		60
Andrzej Markiewicz	60		60
Razem	590	12	602
od 01.10.2015 do 30.09.2016			
Małgorzata Bieńkowska	224	5	229
Dominika Bieńkowska	110	2	112
Paweł Dąbek	44		44
Piotr Łagowski	20		20
Andrzej Markiewicz	20		20
Razem	418	7	425

Tabela nr 22.4. **Przeciętne zatrudnienie**

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Pracownicy umysłowi	257	301
Pracownicy fizyczni	1 497	1 126
Razem	1 754	1 427

Tabela nr 22.5. **Rotacja kadr**

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Liczba pracowników przyjętych	477	498
Liczba pracowników zwolnionych	-223	-352
Zmiana	254	146

Tabela nr 22.6. **Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego** (tys. PLN)

Wyszczególnienie	od 01.10.2016 do 30.09.2017	od 01.10.2015 do 30.09.2016
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	235	212
Przegląd sprawozdań finansowych	66	
Inne usługi świadczone przez audytora	12	422
Razem	313	634

Nota nr 23.

Inne istotne sprawy

1. W okresie bieżącym nie nastąpiły inne niż wskazane w sprawozdaniu zdarzenia i transakcji, które istotnie wpłynęłyby na wyniki finansowe lub sytuację finansową Grupy.
2. W okresie bieżącym nie nastąpiły naruszenia warunków umów kredytowych i pożyczkowych.
3. W bieżącym okresie nie wystąpiły korekty błędów oraz nie zmieniono zasad rachunkowości.
4. Grupa nie posiada zawartych umów o usługi budowlane, z których wynikałby obowiązek szacowania wyników dotyczących tych umów.

Nota nr 24.

Zdarzenia po dniu bilansowym

1. W dniu 23.10.2017 nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki zależnej UK Investment sp. z o.o. z kwoty 100 tys. PLN do 200 tys. PLN. Podwyższony o 100 tys. PLN kapitał objął w całości Stelmet S.A. Podwyższony kapitał został w całości pokryty wkładem pieniężnym w wysokości 6,9 mln PLN. Nadwyżka ponad wartość nominalną kapitału (agio) tj. kwota 6,8 mln PLN zastała przekazana na kapitał zapasowy spółki.
2. W dniu 04.12.2017 nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego spółki zależnej Pationvil Ltd (Malta) z kwoty 142 tys. EUR do 357 tys. EUR. Podwyższony o 215 tys. EUR kapitał objął w całości Stelmet S.A. Podwyższony kapitał został w całości pokryty wkładem pieniężnym w wysokości 215 tys. EUR (tj. ok. 904 tys. PLN).

Nota nr 25.

Porównywalność danych

W związku ze zmianą w roku bieżącym sposobu prezentacji wyceny wg zamortyzowanego kosztu dotyczącej zobowiązań finansowych skorygowano prezentację za rok poprzedni.

Jednocześnie zdecydowano się prezentować „per saldo” zyski i straty z tyt. różnic kursowych na poziomie rachunku zysków i strat Grupy (wcześniej były prezentowane w taki sposób na poziomie poszczególnych spółek, a nie Grupy).

Powyższe zmiany spowodowały, że zarówno przychody i koszty finansowe roku 2015–2016 obniżyły się o kwotę 5,4 mln PLN. Zmiana prezentacji nie ma wpływu na wyniki Spółki i nie zachodzi konieczność korygowania innych pozycji sprawozdania finansowego.

Zielona Góra, dnia 17 stycznia 2018 r.

sporządził:

Piotr Ostrega
Główny Księgowy
Stelmet S.A.

Stanisław Bieńkowski
Prezes Zarządu
Stelmet S.A.

Przemysław Bieńkowski
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Andrzej Trybuś
Wiceprezes Zarządu
Stelmet S.A.

Piotr Leszkowicz
Członek Zarządu
Stelmet S.A.